

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 120 Din, za inozemstvo 140 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2030, — nočna 2996, 2994 in 2050

SLOVENE

Z nedeljsko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Ček. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inzerate; Sarajevo št. 7363, Zagreb št. 39.011, Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitarjeva 6, telefon 2992

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Tihooceanski problemi

Znani pisatelj Stevenson in drugi so se prvi zanimali za lepoto edinstvenega tihooceanskega otočja. Znanstveno raziskovanje se je šele v zadnjem času lotilo tega pozabljenega sveta, in nove ugotovitve mečejo nepričakovano luč na najbolj pereča vprašanja sodobne mednarodne zgodovine. Do sedaj se je mislilo, da leži pradomovina otočanov na Zapadu, najbrž na velikanskih otokih sedanje holandske Indije. Na svoji poti iz jugovzhodne Azije proti Vzhodu so polagoma osvojili tudi tihooceansko otočje in ustvarili novo polinezijsko raso. Njeni lepi raščeni, svetlobnasti zastopniki niso nič slični šibkim in grdim črnim negritom avstralske rase. Toda velikansko znanstveno delo angleškega razgovornika Browna je le-tos odločno ovrglo te nazore. Saj se res ne skladajo z dejanskim stanjem. Zapadni del otočja, v številni skupino Fidžij, ima še vedno črnkasto prebivalstvo, dočim prevladujejo Indoevropejci bolj slični Polinezijci na vzhodu. Kako bi mogli ti izvretni mornarji pustiti v nemar najbližje otočje, da osvojijo samo bolj oddaljeno? In če so to storili, zakaj se potem niso polastili tudi najbližje celine ter prepustili črnemu rodu vso Avstralijo? V tropškem delu Tihega oceana stalno pihajo hudi zapadni vetrovi, pasati, ki letijo naravnost v Azijo. V zgodovinskem času so hudo ovirali španske jadnice na potovanje od Filipin proti južnoamerikanskim kolonijam in tudi zdaj skoro onemogočajo promet z jadrnicami v vzhodni smeri. Z ozirom na te prometne zapreke bi bilo najlažje misliti, da so prišli stasiti lepi Polinezijci (njih najboljši zastopniki so Samoanci) naravnost iz Južne Amerike. A ta domneva sreča neodoljive antropološke ovire, in tudi polinezijska izročila ne kažejo nobene sličnosti z onimi južnoamerikanskimi Indijci. Tudi skrivnostni Velikonočni otok, kjer je zapustilo izumrlo polinezijsko prebivalstvo veličastne spomenike, je bil menda nekako sveto pokopališče in konec sveta. Vzhodno od njega se prične nepretrgana oceanska gladina, ki ga deli od Južne Amerike. Nedvomno polinezijski mornarji nikoli niso bili kos tej daljavi. Zato misli Brown, da so prišli Polinezijci sicer preko Japonske, a najbrž iz Zapadne Azije ali celo Evrope. Samo na ta način lahko tolmačimo njih indoevropskim narodom čudežno sličnost zunanost.

Vsekakor je živel čarobni tihooceanski svet čisto zase, dokler ga niso osvojili Evropejci, ki so prišli prvotno na poti iz Amerike. Toda znano je, da so imeli Kitajci vse bolj živahno morskotrgovino nego Evropa v oni dobi, ko se je koncem XV. stoletja prvič podal Kolumb na oceansko potovanje. Ni dvoma, da je Kitaj pód dinastijo Mingov po svoji kulturnosti zdaleka prekašal zapadno Evropo. Radi tega si moramo zastaviti vprašanje, zakaj niso rumeni ljudje osvojili Tihega oceana, predno so to storili beli? Če bi se to bilo zgodilo, bi bil zdaj Kitaj gospodar sveta namesto španskega, oziroma danes britanskega imperija? Amerikane N. Rooseveltha, ki je posvetil temu vprašanju zanimivo politično razpravo, misli kakor tudi angleška raziskovalka Brown in Roberts, da so odločili svetovno zgodovino zopet pasatni vetrovi. Ovirali so obiskovanje tropskih otokov, onstran katerih je ležala nepremagljiva severna oceanska puščava. Kitajci niso prišli bolj daleč nego do Filipin, s katerimi so vzdrževali več ali manj redne stike. Njih mornarji se niso upali preveč oddaljiti od obale. Izkoriščali so stalne obalne vetrove, tako zvane moussone, in jadrili okoli Indokitaja ter prišli do Indije, kjer so sklepali kupčije z arabskimi kapitani. A nikoli niso poskušali odriniti naravnost v ocean proti vzhodu, kakor tega niso storili tudi Japonci, priznani dobri mornarji. Ta strah pred vodno praznino je odločil v korist bele rase v boju za svetovno oblast. V naši dobi sta se hotela poslužiti preobljudei Kitaj in Japonska evropskih in ameriških parnikov in polkati za milijone izseljencev novo prekomorsko domovino. A zdaj je bilo že prepozno. Samo Holandska Indija nudi kakor pred stoletji zavetišče in zaslužek številnim Kitajcem. V Kaliforniji so jih trpeli, dokler je divjala zlata mrzlica in so bili potrebni cenil delavci. A čim so zgradili rumeni kulji tihooceansko železnico, je Amerika hitela zapreti jim vrata. Kitajci in pozneje Japonci so izgubili upanje zasidrati se v Zedinjenih državah, Južni Ameriki ter britanski Južni Afriki. Avstralija jih je zavrnila od samega kraja.

Medtem je postala Oceanija torišče drugega dalekosežnega razvoja. Tudi tu so ostali domačini več ali manj nemotení samo, dokler so se zanimali maloštevilni beli osvojevalci za bisere, trgovino ali razbojništvo. Čim se je pričela smotrna bela kolonizacija, je bilo oboje domače prebivalstvo na izumiranje. Ponekod, n. pr. v Tasmaniji in Novi Zelandiji je divjala dolga ogorčena vojna, in so morili angleški kolonisti, ki so bili vsi kaznjenci, podjarmljene tuzemce naravnost kakor šurke s tem, da so jim metali zastopljeno meso pa kruh. Podrugod, kakor v ožji Polineziji, kjer so se mešali Evropejci z lepim domačim prebivalstvom, so pogrešala izumiranje namesto orožja druga nič manj učinkovita sredstva: poprej nepoznane spolne bolezni in alkohol. Nekoč delavni in podjetni domačini so postajali čudno nedovzetni in leni ter se potikali dobesedno kakor jensenske muhe. Medtem je objavil Darwin svojo kruto teorijo o življenju kot boju za obstanek, in različni pisatelji so pričeli izvajati, da je izumiranje naravna usoda »nižje rase«.

Nihče ni ugovarjal temu stališču, a življenje je vnovič dokazalo, da se ne zmeni za teorijo. Svetovna vojna pomeni nekaj prelom. Zdaj je prebivalstvo nenadno pričelo naraščati, dasi n. pr. na Fidžiju ni mogoče govoriti o nazadovanju alkoholizma, ali boljši morali. Na Filipinih se je pod vplivom omejitve, ki jih srečajo domačini na ameri-

Nemški državni zbor razpuščen

Resen opomin vlade na poslance - Nemški nacionalci so se razcepili - Večina proti zasilnim naredbam - Državni zbor razpuščen, nove volitve 14. septembra - Vlada izda proklamacijo na narod

Berlin, 18. julija. as. Ze od jutranjih ur je bila v nemškem državnem zboru velika napetost. Ob 13 še ni bilo videti, ali bo socialnodemokratska nezaupnica sprejeta ali ne. Najprej je bilo dopoldne kratko posvetovanje nemškonalionalne frakcije, ki pa ni prišlo do nobenega drugega zaključka kakor snočnje posvetovanje. Točno ob 10 je predsednik državnega zbora Loebe otvoril sejo.

Zbornica je bila nabito polna. Kot prvi govornik je povzel besedo za socialne demokrate poslanec Landberg, ki je še enkrat svaril, naj se člen 48 ustave ne uporabi za finančne zakone. Utemeljeval je predlog socialnih demokratov, s katerim se je zahtevalo, da se zasilne odredbe državne vlade prekličejo. Odgovarjal mu je nato notranji minister dr. Wirth, katerega so z leve strani neprestano motili z medklci. Vprašal je: Ali nimajo vsi republikanci v tej uri zadosti povič, da se vprašajo, da smo po desetletnem razvoju zares zašli v krizo nemškega parlamentarizma? Minister je potem orisal gospodarske nevarnosti, ki so neizogibne, če se davčni zakoni ne bodo mogli izvesti. Za nemške nacionalce je potem predsednik frakcije, poslanec dr. Oberfohren podal daljšo izjavo, v kateri je očital Brüningovi vladi njene grehe in izjavil, da nemški nacionalci nimajo zaupanja do vlade, da bi pomagala nemškemu narodu v bodočih stiskah. Iz tega je izhajalo, da bodo nemški nacionalci podpirali predlog socialnih demokratov. Nato je izjavil finančni minister Dietrich, da bi bil z zasilnimi odredbami deficit pokrit. Rekel je doslovno: Če pustimo stvar tako dalje, kakor do sedaj, bo v kratkem času mir

in red v toliki nevarnosti, da bi vsakdo rad pristal na naše predloge. Še je državna blagajna v redu, če pa predlogi za kritje propadejo, se je bati v par mesecih največjih nemirov. Nemški državni zbor mora danes pokazati, ali je Nemčija še državni narod ali pa smo kup interesentov. Potem je podal izjavo grof Westarp za svoje politične prijatelje, da je sicer tudi nadalje razpoložen kritično proti Brüningovi vladi, da pa bi hotel preprečiti vladno krizo, ki bi lahko dovela do državne krize. Zato bodo njegovi prijatelji odklonili predlog za ukinitve in nezaupnico socialnih demokratov.

Pri glasovanju o socialnodemokratskem predlogu za ukinitve zasilnih odredb je bilo oddanih 457 glasov, za socialnodemokratski predlog je glasovalo 236 poslancev, proti pa 221. S tem je bil predlog socialnih demokratov sprejet. Nato je vstal državni kancler dr. Brüning in podal kratko izjavo. Potem pa je prečital dekret o razpustitvi državnega zbora. Dočim so se vsi državni ministri dvignili s svojih sedežev, da zapustijo sejno dvorano, so komunisti zapeli internacionalo. V splošnem razburjenju se je dvorana počasi izpraznila.

Berlin, 18. julija. as. Nove volitve za nemški državni zbor bodo 14. septembra. Razpust državnega zbora je postal neizogiben, ker je bil na današnji seji predlog socialnih demokratov za razveljavljenje zasilnih naredb državnega predsednika sprejet s 15 glasovi večine. Ker se je razveljavljene zasilnih odredb smatralo za afront nemškega državnega zbora proti državnemu predsedniku, so vladne stranke poskušale, da bi se najprej glasovalo o nezaupnici socialnih demokratov in komu-

nistov, potem pa šele o predlogu za razveljavljenje zasilnih odredb. Ta taktika pa je imela to posledico, da so tako socialni demokrati kakor komunisti umaknili svoj predlog nezaupnice, tako da je postal neizogibno glasovanje o socialnodemokratskem predlogu za razveljavljenje zasilnih odredb. Izid glasovanja pa je bil dvomljiv do zadnjega trenutka, ker se ni videlo, koliko nemških nacionalcev bo pod vodstvom grofa Westarpa glasovalo proti socialnodemokratskemu predlogu. Teh poslancev pa je bilo samo 25, torej premalo, da bi mogel Brüningov kabinet zmagati. To glasovanje ne pomeni nič drugega kakor razkol nemške nacionalne stranke. Pričakuje se, da se bo ustanovila nova konservativna stranka, sestavljena iz Westarpovih ljudi in narodnih konservativcev in kateri se bodo morda pridružili tudi nekateri drugi nemški nacionalci, ki se do sedaj niso odločili. Ta stranka bo šla samostojno v volivni boj.

Ker je nemški državni zbor razveljavil zasilne odredbe, ni zaenkrat nobenega kritja za proračun in kabinet mora izdati nove zasilne odredbe, ki bodo enake po vsebini kakor danes razveljavljene odredbe. Dalje mora stopiti v veljavo tudi zasilni proračun. Vse te zasilne odredbe se bodo sklenile, ko se bodo državni predsednik in razni člani kabineta prihodnje dni vrnili z osvobodilnih proslav v Porenju.

Ministrski svet se je sestel takoj po razpustitvi državnega zbora. Po kratki razpravi so se zadržali na to, da se še nocoj vrši druga seja kabineta, na kateri bodo sklenili proklamacijo na narod.

Francoska desnica za popoln sporazum z Italijo

Pariz, 18. jul. d. Čeprav je pozornost francoskega časaopisa obrnjena predvsem na odgovore, ki so jih dale razne države na Briandov memorandum, se vendar najdejo ponekod komentarji k odnosom med Francijo in Italijo, mi rezultirajo iz znanega sklepa obeh držav, da se do konca leta ne začne nobene nove brodogradnje.

Tako n. pr. piše nacionalistična »Liberté«, da je treba ta prvi uspeh izrabit v to, da se ustvari popolno soglasje med obema latinskima sestrama. Problemi, ki še niso rešeni, po mnenju listov niso nepremagljivi, čeprav so resni. Šest mesecev medsebojnih razgovorov bo brez dvoma zadostovalo, da se doseže pozitiven rezultat bodisi glede brodogradnje vprašanja bodisi glede narodnega statuta Italijanov v Tunisu in korek-

ture libijskih meja. Treba je samo dobre volje. V tem oziru se zadnji članek Arnalda Mussolinija v »Popolo d'Italia« zelo ugodno komentira na obeh straneh meje. Ducejev brat želi zelo široke diskusije, ki naj bi se ne tikala samo točk, ki so v tem momentu sporne, ampak sploh vseh internacionalnih vprašanj današnjega svetovnega položaja. Treba pa bo ves čas biti na straži napram onim, ki hočejo motiti dobre odnose, to so predvsem nasprotniki današnje vlade g. Tardieuja. Briand in Grandi bosta pravilno ravnala, če bosta po poti sporazuma šla naprej, ne da bi se dala voditi od zlobne kritike. Od njihovega dela je odvisen mir sveta.

Ta članek »Liberte« odseva mnenje francoskih desničarskih krogov.

onih oseb, ki niso vojni obvezanci, ali ki so sposobne za gotova dela in službe v ozadju vojske in to brez ozira na spol.

Blok agrarnih držav

Belgrad, 18. jul. z. Včeraj sta odpotovala v Bukarešto načelnik poljedelskega ministrstva in inspektor istega ministrstva Pilja, da izročita romunski vladi referat o pogajanjih, ki so se vršila v Budimpešti z madjarskimi poljedelskimi krogi v vprašanju ustvarjenja agrarnega bloka. Naša delegata bosta skupno z romunskimi strokovnjaki izdelala elaborat za konferenco v Sinaji, ki jo je sklicala romunska vlada in katere se udeležijo razen Romunije, Jugoslavije, Madžarske in tudi Češkoslovaška.

Praga, 18. jul. p. Kljub nasprotnim vestem, izjavljajo češkoslovaški industrijalci, da nimajo prav ničesar proti osnutku agrarnega bloka Madžarske, Jugoslavije in Romunije. Češkoslovaški industrijalci dobro vedo, da ne bo agrarni blok nikdar sklenil koraka, ki bi bil proti interesom Češkoslovaške.

Občinski zakon

Belgrad, 18. julija. z. V notranjem ministrstvu se pripravlja zakon o občinah in zakon o mestih. Vsa mesta so dobila poziv, da naj stavijo svoje pripombe na ta zakon.

»Karagiorgie«

Sušak, 18. julija. z. Dočim se je prvotno mislilo, da bo mogoče spraviti poškodovani »Karadordje« v ladjedelnico v Kraljevo, javljajo sedaj, da so popravila v tej ladjedelnici nemogoča, radi česar bodo morali spraviti parnik na dok vojne mornarice v Tivat. Od tukaj ga bodo peljali na Sušak, kjer bodo popravila dokončana. Dva remorterja vojne mornarice ga bosta v nedeljo privredila v Tivat.

Sušak, 18. jul. p. Sušaška občina bo votirala 10.000 Din za žrtve ponesrečenega »Karadordja«. Ta kredit bo odobren na prvi prihodnji seji občinskega sveta.

Sv. maša zadušnica za žrtve nesreče »Karagiorgia«

Belgrad, 18. julija. Društvo jugoslovanskih turistov je priredilo danes ob 9 dopoldne svečano zadušnico žrtvam ponesrečenega »Karadordja«. Katoliška cerkev je bila nabito polna ljudi. Zadušnico je služil belgrajski župnik dr. Wagner ob asistenci dr. Velasića in Juretića. Navzoč je bil tudi belgrajski nadškof dr. Rafael Rodić. Kapitan vojne ladje ordonančni oficir Tiasin Munderorfer je zastopal kralja. Prisotni so bili tudi zastopniki najvišjih oblastev. Češkoslovaško poslanstvo je zastopal svetnik poslanstva Ševtik z velikim številom članov češkoslovaške kolonije v Belgradu. S poljskega poslanstva je zadušnici prisostvoval ataše za tisk Belinka. Belgrajsko občino je zastopal kmet-pravnik Protič. Razen tega so bili pri zadušnici zastopniki vseh kulturnih, nacionalnih, gospodarskih in profesionalnih društev. Po zadušnici je predsednik Jugoslovanskega turista Stanko Banić imel pred cerkvijo govor, v katerem je slikal nesrečo, povzdigujoč legendarno prisotnost duha in junštvo naših pomorskih častnikov in mornarjev. Prosil je predstavnik češkoslovaškega naroda, da izrazi rodbinam ponesrečenih češkoslovaških Sokolov in bratskemu češkoslovaškemu narodu iskreno in globoko sožalje prestolnega Belgrada.

Makedonski revolucionarji pred sodiščem

Sofija, 18. julija. AA. Državni tožilec je dvignil obtožbo proti morilcu Kundeva in njegovim pomočnikom. Neposrednega dejanja sta obtožena Dimitrije Nederski in Nikola Denenkov, kot organizator pa Dražil Topokov, sodružnik »Makedonije« in Ivan Mihajlov. Po kazenskem zakonu je predvidena za tak zločin smrt.

Dunaj, 18. julija. AA. Listi poročajo iz Sofije, da je včeraj državni tožilec izdal odlok, naj redarstvo aretira Ivana Mihajlova, šefa makedonskega revolucionarnega odbora. Aretacijo utemeljuje državni tožilec s tem, da je Ivan Mihajlov dal glavno pobudo za umor protogovernista Punde-va, ki je bil umorjen sredi Sofije 6. marca 1930. Državni tožilec zahteva smrtno kazen za Ivana Mihajlova. Redarstvo je izdalo za pobeglim Mihajlovom tiralico.

Razne vesti iz države

Belgrad, 18. jul. p. Upravni odbor belgrajske občine je danes sklenil o novih imenih ulic in trgov v Belgradu. V oči je padlo dejstvo, da so mnoge ulice dobile imena iz hrvatske zgodovine in kulture.

Belgrad, 18. jul. p. Načelnik živinorejskega oddelka poljedelskega ministrstva dr. Ljudevit Prohaska je odpotoval kot delegat naše vlade na živinorejski kongres in razstavo v London. Odobren mu je kredit 200.000 Din za nakupovanje perutnine. Ta se bo potem razdelila med našimi najuglednejšimi stanicami perutinarstva.

Belgrad, 18. jul. p. Prihodnjo nedeljo se vrši seja uprave Narodne banke, na kateri se bo razpravljalo o prošnjah za dolgoročne kredite za izvoz. Zastopnik guvernerja grof Miroslav Ulner je obiskal zastopnika finančnega ministra ter z njim konferiral o vprašanju predstojee izvozne kampanije v zvezi z delom Narodne banke.

Zagrebaška vremenska napoved: Toplo in vetrovno, oblačno. Vreme se bo poslabšalo.

Kaj se pripravljajo v Sveti deželi

Židovske organizacije protestirajo v Londonu proti arabofilski politiki — V ozadju petrolejski interesi — Sveta dežela dobi parlament

Kairo, 18. jul. b. Iz Londona se poroča, da je državni tajnik lord Passfield sprejel deputacijo palestinske judovske organizacije »Jewish Agency«, katero je vodil lord Rothschild. Deputacija je ogorčeno protestirala, da je minister za kolonije razveljavil 2.300 naselbinskih dovoljenj za Jude, ki so izrazili željo, da bi se naselili v Sveti Deželi, ter obenem izrazila strah judovskega plemena, da bo angleška vlada sploh ukinita judovsko emigracijo v Palestino.

Lord Passfield je odgovoril, da vlada ni nikdar spremenila svoje politike. Nikjer ni ustanovljeno, da se mora Palestina spremeniti v judovsko državo. Mandat, ki ga je sprejela britanska vlada nad Sveti Deželo, ji nalaga samo dolžnost, da Judom olajšuje vseljevanje, seveda v mejah pravic domačega arabskega prebivalstva, ki nikakor ne sme dobiti vtisa, da ga hoče Velika Britanija prepoditi z materne grude. Judovska emigracija se je morala ustaviti, ker za enkrat Palestina ne more več absorbirati novih židovskih priselencev.

London, 18. jul. b. V parlamentarnih krogih

vlada zadoščenje nad stališčem, ki ga je zavzela vlada v vprašanju židovske emigracije v Palestino. Komisija sir Walterja Shawa, ki se je po janskih masakrih podala v Sveto Deželo, je ugotovila, da se arabskemu plemenu delajo gospodarske in politične krivice.

Dodatno k temu pa se poroča od dobro informirane osebnosti v City, da preobrata angleške politike v Palestini ni povzročil kak sentimentalizem za ali proti Judom, ampak ozirajoč popolnoma gospodarskega značaja. Anglija se je zavzela na mirovni konferenci za poživitev Svete Dežele pod vplivom Rothschildove skupine, ki je nameravala zgraditi velik petrolejski odvodni kanal iz Mossula do Sredozemskega morja skozi Palestino. Kanal naj bi stražile judovske kolonije. V toku zadnjih desetih let pa je važnost mezopotamskega petroleja ponehala, ker je vladna »Anglo-Persian Oil Cie« zadela na nove zelo bogate vrelce na perzijski meji, ki se lažje eksploatirajo kot pa mosulska bogastva. Nadalje pa angleški kapital nima prav velike gorečnosti izrabljati Mossul, dokler je Francija udeležena. Tako so se morali umakniti petrolejski interesi, in z njimi simpatije do Zidov drugim gospodarskim načrtom. Velika Britanija namerava tudi v Palestini postaviti veliko zrakoplovno pristanišče, odkoder bi se zračni promet cepil na eni strani preko Egipta v Južno Afriko, na drugi strani pa preko Mezopotamije, Perzije v Indijo in Avstralijo. Izpeljava tega načrta pa je v veliki meri odvisna od arabskih plemen, ki bi vedno delala težave, če bi jih pritisnili v defenzivo. Britanska vlada hoče zdaj pridobiti Arabce v Palestini za sebe, ker ve, da z njimi kupi tudi dobro voljo Arabcev na dolgi zračni liniji, ki bo tekla nad arabskimi teritoriji.

To je po mojih informacijah gospodarsko ozadje spremembe kurza v Palestini, katerega je mogoče še pospešilo dejstvo, da židovske naselbine niso bile Bog zna kako produktivne v Palestini, kjer je bilo za enkrat le malo prilike za trgovsko podjetnost.

Iz političnih krogov izvem tudi, da namerava britanska vlada dati Palestini tudi parlament, tako da bi judovski element bil političen v malo pomembno manjšino.

Velik vihar na Gorenjskem

Predoslije pri Kranju, 18. julija. Nocoj okrog tričetrt na šest je privihral strašen vihar, kakršnega ne pomnijo že več desetletij. Vihra se je silna ploha, vmes pa je padala toča, debela kakor orehi. Ker je šla toča z viharjem, je v par trenutkih pobila na hišah skoro vse šipe, na poljih pa je napravila tako škodo, da izgleda žito, kakor da bi bilo z valjarjem povaljano. Pločevinaste strehe na hišah je vse odtrgalo. Z opeko krite strehe so pa skoro do cela razkrile. Med Predosljem in Kranjem je vihar podrl najmanj devet desetih polnih kozolcev. Snopje je nesto daleč naokrog in jih nakopičile cele gore. Sadije je popolnoma oklesalo. Vihar je raval drevesa ali jih pa kar čez polovico prelomil. Gozdovi ob robih so silno trpeli. Drevesje je vse polomljeno. Močno so trpeli brzojavni in telefonski drogovi in so telefonske in brzojavne zveze pretrgane.

Potniki, ki so se peljali z večernim brzovlakom proti Ljubljani, so pripovedovali, da je bil na Bledu in na Lescah silen nalič, posebnega viharja pa ni bilo.

V Kranju so ceste in ulice kar pokrite s strešno opeko.

Povratek luxemburških tekmovalcev s truplom pok. Maleja

Sokolski tekmovalci iz Louxembourga so se vrnili danes zjutraj v Ljubljano. Zaradi tragične smrti tekmovalca Maleja se niso vrhili nikjer ne na potu ne v Ljubljani uradni sprejem. Kljub temu je pričakovalo tekmovalce na kolodvoru poleg sokolskih funkcionarjev tudi večje število občinstva. Prisotna sta bila tudi ban ing. Sernee in minister dr. Serskič, ki se je malo popreje pripeljal iz Beograda.

Krsta s truplom ponesrečenega tekmovalca Maleja je prišla v Ljubljano z večernim monakovskim brzovlakom. Na kolodvoru se je zbralo veliko število Sokolov in drugega občinstva. S krsto sta se pripeljala člana tekmovalne vrste Leon Štuckelj, ki se je od svoje poškodbe že opomogel, in Ozvald. Ko so opravili carinske formalnosti, so vagon, v katerem je bila krsta, odprli. Bil je poln cvetja, vencev in šopkov, ki so jih na krsto položili v Louxembourgu. Med drugimi je bil vmes tudi venec luxemburške vlade, mesta Louxembourg ter vseh tekmovalnih vrst, ki so se udeležile mednarodnih tekem.

Iz kolodvora so prepeljali krsto v Sokolski dom na Tabor, kjer bo tekmovalci noči položeno na katafalk. Jutri bo občinstvu omogočen dostop. Pogreb bo v Ljubljani v nedeljo dopoldne iz Tabora na glavni kolodvor, od koder prepleejo krsto v Bohinjsko Bistrico. Tam se bo vršil pogreb ob 4 popoldne.

Ljubljanski župan dr. Dirko Puc prosi vse hišne posestnike, da ob pogrebu Toneta Maleja izobesijo črne zastave, kakor bo to storila tudi mestna občina ljubljanska.

Slovenski učitelji zborujejo

(Uvod glej na 3. strani!)

Novo mesto, 18. julija.

Pokrajinska skupščina slovenskega učiteljstva, ki se tu vrši, je preračunala na tri dni. Danes je na dnevnem redu seja širšega sosveta. Jutri, 19. julija, je delegacijsko zborovanje in zadnji dan bo poleg pedagoškega predavanja in poročil odsekov zanimiva tudi debata o tajnikovem in blagajnikovem poročilu.

Člani ožjega sosveta so prišli v Novo mesto že prvi dan z jutranjim vlakom. Državne zastave vihraje že danes raz mnogih hiš. Dopoldne po 10 se je vršila seja ožjega sosveta, ki se je v glavnem pečala z imeni kandidatov za odseke. S popoldanskim vlakom je prišlo v Novo mesto mnogo članov širšega sosveta in delegacijska skupščina.

Ob 17. uri je zboroval širši sosvet. Člani tega so vsi predsedniki okrajnih učiteljskih društev in člani ožjega sosveta, skupaj 47 članov. Poverjenik Andrej Škulj je najprej ugotovil, da je navzočih 13 članov ožjega sosveta in 28 odposlancev pokrajinskih učiteljskih društev, torej 41 članov. Nato je podal smernice glavnih volitev in delovanje odsekov. Po ožjem sosvetu predlagani kandidatje so bili z nekaterimi spremembami in dopolnitvami soglasno odobreni. Odseki, ki bodo jutri zjutraj pričeli delo, so sledeči: Verifikacijski, gospodarski, šolsko-upravnii odsek, odsek za stanovski tisk, odsek za mladinski tisk, odsek za knjižniško, obrtniško, trgovsko in gospodinjisko šolstvo, odsek za narodno izobraževanje, odsek za obmejno šolstvo in pevski odsek.

Misijski paviljon na francoski kol. razstavi

Pariz, 18. jul. b. Z velikim zadoščenjem se je sprejela v vseh krogih brez razlike svetovnega naziranja vest, da je francoska vlada uradno naprosila cerkvene oblasti, da postavijo na terenu kolonijalne razstave leta 1930 tudi svoj paviljon za katoliške misijone. Tudi najbolj zagrizeni svobodomisliči morajo priznati, da se mora Francija danes v prvi vrsti zahvaliti svojim katoliškim misijonarjem, da stoji prebivalstvo francoskega kolonijalnega imperija na tako visoki kulturni stopnji.

Predsedstvo misijskega paviljona je prevzel admiral Lacaze, predsedstvo cele razstave pa vodi maršal Liautey, oba skozi in skozi katoliška moza.

Paviljon misijonov bo brez dvoma na celi razstavi najbolj privlačna in tudi najbolj instruktivna točka za one, ki bi se radi spoznali z zgodovino francoskih kolonij.

PROPAGANDNI DAMSKI LAHKOATLETSKI MITING

Danes priredi Ilirija na svojem igrišču ženski juniorski lahkoatletski miting. Bo to po večletnem presledku prvi nastop ženskih lahkoatletkin. Zanimiva prireditev se bo vršila ob 5 popoldne. Ker so nekatere mlade moči v dobri formi, niso izključeni dobri celo rekordni rezultati.

Puč na Portugalskem

Lizbona, 18. julija. AA. V teku večernjega dne je bilo tu aretiranih mnogo civilnih in vojaških oseb, ki so pripravljale poskus strmoglaviti današnji režim. Garnizije so ostale zveste vladi.

Lisbona, 18. jul. as. Vlada je v kali udušila poskus prevrata, ki bi se imel pretekle noč izvršiti v Lisboni in obenem še na treh drugih krajih. Aretiranih je bilo 40 oseb, med njimi več častnikov in časnikarskih ravnateljev, kateri so bili še nocoj odposlani v pregnanstvo na Azorske otoke. Vse čete so pripravljene.

Pučisti tudi na Grškem

Atene, 18. julija. AA. Na pristojnem mestu kategorično demantirajo vse vesti o nekem prevratu, ki naj bi ga bili pripravili pristaši Pangalos. Ministrski predsednik Venizelos je izjavil, da gre samo za neznatne intrige nekaterih provokaterjev in da bo vlada znala preprečiti vsak tak poskus potom prekih sodišč.

V Parizu so z angleškim odgovorom nezadovoljni

Pariz, 18. jul. as. Odgovor angleške vlade na Briandov memorandum je povzročil v pariških lihtih skoro ravno tolikšno in tako hude proteste kakor odgovor italijanske vlade. V Parizu so sicer pričakovali, da bo Anglija po možnosti odklanjala vsake nove zveze in da se ne bo odločila niti za stranko ene večine, ki absolutno zahteva, kakor Francija in mala antanta, da se obvaruje status quo, niti za nasprotnike, ki zahtevajo revizijo mirovnih pogojev. Zdi se pa, da je v Parizu povzročilo največjo nevoljo to, da je iz angleškega odgovora čutili gotove dvome o resnosti Briandovega predloga.

Italija bi rada mešala tudi v Egiptu

London, 18. jul. ff. Fašistični italijanski fisti so porabili gibanje egiptovskih nacionalistov, takozvanih vafdistov, proti kralju Fuadu v to, da naglašajo potrebo tuje intervencije, da ne bi trpelo življenje in imetje mnogostevilnih inozemcev, ki bivajo v Egiptu in ki bi mogli po nemirih biti prizadeti.

Napram temu naglašajo razen skrajnih imperialističnih krogov vse angleško časopisje, da Italijani položaj: 1. pretiravajo, 2. da so angleške sile zadosti močne, da zaščitijo življenje in imetje inozemcev, ako bi egiptovske sile ne razdostavile. Delj pa angleška vlada v nobenem slučaju ne bo šla, ker nima niti najmanjše volje, da bi ščitila kralja Fuada, ki je izgubil simpatije svojega naroda, proti nacionalistom.

Pisanje fašističnih listov pa vznbuja sum, da hoče Italija tudi v Egiptu kaliti vode in izrabiti notranje težave dežele v svoje kolonialne namene.

Poudarjati je treba, da konservativna stranka v parlamentu topot stoji popolnoma na strani MacDonalda in njegove previdne politike v egiptovskem vprašanju. S tem pa seveda še ni rečeno, da se je Anglija že izognila vsem težavam, ki bi nastale z zmagom nacionalne stranke nad kraljem Fuadom, ki je bil doslej večletni orodje v rokah Britanije. Da Anglija ne bo dala iz rok sneškega prekopa in Sudana, to pa ni treba še posebej poudarjati.

London, 18. julija. AA. Po zadnjih vesteh iz Egipta se je položaj izboljšal. V Alexandriji so bile nove demonstracije nacionalistov, ki pa jih je redarstvo razpršilo, ne da bi moralo seči po orožju.

London, 18. jul. as. »Daily Telegraph« smatra, da je v ponedeljek pričakovati novih nemirov v Egiptu, ker hočejo člani parlamenta ta dan vdreti v parlament, da bi imeli sejo.

Ločitev kralja Kara in Helene se ni razveljavila

Bukarešta, 18. julija. AA. Rador demantira vest o razveljavitvi razporeke med kraljem Karolom in kraljico Heleno.

Španska narodna banka zvišala obrestno mero

Madrid, 18. julija. AA. Narodna banka je zvišala eskomptno mero od 5 in pol na 6 odstotkov. Hkrati je bila povišana obrestna mera za predujme na vrednostne papirje za pol odstotka.

Malta je slejkoprej na dnevnem redu

London, 18. jul. ff. Čeprav je malteški guverner prepovedal vse manifestacije, so Maltežani priredili veliko manifestacijo, ko se je vrnil iz Londona bivši ministrski predsednik sir Hugo Milsut, voditelj narodne stranke. Dasi je bilo koncentrirano veliko policije, se red ni kršil in je množica spremila svojega voditelja v velikem sprevodu do stanovanja.

Pri tej priliki je malteško vprašanje zopet prišlo v angleški javnosti na politični dnevni red. V zadnjem času se je namreč od oficijelne Labour Party na Malto, ki je najbolj podpirala lorda Stricklanda v njegovi borbi zoper malteško duhovščino in ljudstvo, ločila skupina katoliških malteških labouristov in osnovala poseben list v malteškem jeziku »Id Dawl« (Luč). V svojem uvodniku piše ta list, da ves svet gleda sedaj na Anglijo, da vidi, kako bo znala postopati z majhnim narodom, ki zahteva svojo avtonomijo ter narodne pravice, za katere je šla svoja Anglija v svetovno vojno. Svet pa je tudi radoveden, kako se bo obnašala

angleška vlada z ozirom na katoliški problem, ko je vendar v Angliji izvedla proti večstoletnim predsodkom protestantov popolno enakopravnost katoličanov, dočim na Malti podpira protestantske sekte, katerih se je lord Strickland posluževal v borbi zoper katoliško cerkev in narodno stranko.

V vrstah katoliške labouristične stranke na Malto so razen Maltežanov tudi nekateri odlični katoliški Angleži, v prvi vrsti bivši minister za kolonije.

Meredajni londonski politični faktorji počasi zapuščajo lorda Stricklanda, katerega so podpirali bolj iz prestižnih razlogov, in premišlujejo, kako s potrebno previdnostjo in neprenagljenostjo približati se narodni stranki, tem bolj, ker se je po vpostavitvi kolonialnega režima pokazalo, da se Maltežani ne dajo zapeljati niti v iredentizem niti v kako drugo nepremišljeno revolucijo, ampak mirno delajo naprej, podprti od svojega klera, za vpostavitve svojih ustavnih pravic.

Tekme v Montevideu Zmaga Jugoslavije v drugi skupini

Montevideo, 18. julija. as. V dveh izmed štirih skupin, v katerih igrajo reprezentančna nogometna moštva v Montevideu, so že določeni zmagovalci. Severnoameriška skupina poklicnih nogometašev je gladko zmagala s 3:0 nad Paragvajem in zasedla prvo mesto v četrti skupini. Enako srečo je imela Jugoslavija v drugi skupini, ker je v svoji drugi igri zmagala s 4:0 proti Boliviji. Stanje iger v posameznih skupinah je sedaj sledeče:

Skupina I: I. skupina. Argentina (številke pomenijo: Igre, Dobljene, Neodločene, Zgubljene, Vrata, Točke) 1, 1, 0, 0, 1:0, 2:0; Čile 1, 1, 0, 0, 3:0, 2:0; Francija 2, 1, 0, 1, 4:2, 2:2; Mehika 2, 0, 0, 2, 1:7, 0:4. — II. Jugoslavija 2, 2, 0, 0, 6:1, 4:0; Brazilija 1, 0, 0, 1, 1:2, 0:2; Bolivija 1, 0, 0, 1, 0:4, 0:2. — III. Rumunija 1, 1, 0, 0, 3:1, 2:0; Uruguay 0, 0, 0, 0, 0:0, 0:0; Peru 1, 0, 0, 1, 1:3, 0:2. — IV. Severna Amerika 2, 2, 0, 0, 6:0, 4:0; Belgija 1, 0, 0, 1, 0:3, 0:2; Paraguay 1, 0, 0, 1, 0:3, 0:2.

Sportne vesti

London, 18. julija. AA. Danes se vrši v Phoenix parku v Dublinu prva irska avtomobilska tekma za »Grand prix«. Pri poizkusih je dosegel veliki »Mercedes Benz« avto, ki ga je vodil angleški kapetan Campbell, hitrost 90 milj na uro.

London, 18. julija. AA. Med klubom spustnih poletov in sekcijo za spustne polete lancashireškega letalskega kluba se bo vršila tekma, ki je prva te vrste v Angliji. Vsak klub bo nastopil z moštvo šestih oseb. Tekme se bo udeležilo več dobroznanih letalcev. Zanimanje za to prireditev je izredno veliko.

Gibanje proti indskim oderuhom

Kalkuta, 18. jul. x. Ze ves teden traja v bengalski provinci Kišoregan hudo gibanje muslimanskega prebivalstva proti indskim oderuhom. Konflikti so se začeli z demonstracijo muslimanov proti nekemu indskemu oderuhu, ki ni hotel likvidirati nekega posojila. Množica je naskočila njegovo hišo, jo oplenila in zažgala. Nato so se nemiri raztegnili tudi na bližnja sela. Nekega drugega oderuha so ujeli in ubili. V kraju Jangalla je množica ubila celo rodno in jo razmesarila. V Kaliahapru so muslimani naskočili angleški častniški kazi, kamor se je bil nek oderuh zatekel in le policiji se je zahvaliti, da ni prišlo do resnejšega. Po nekaterih krajih je morala policija streljati in znaša število ubitih v celem okraju 18, dočim je 100 oseb ranjenih.

Posledice Gandijevega pokreta

Bombay, 18. julija. AA. Zaradi nakupitvenega zaloga in depresije v trgovini, nastale po gospodarskem pretresu bojkotnega gibanja, bo 14 nadaljnjih bombajskih predilnic s 1. avgustom ustavilo delo. Tako bo brez dela 40.000 delavcev.

Kralj Allonz se vrača domov

London, 18. julija. AA. Španski kralj je danes odpotoval v Santander. Na postaji Waterloo se je poslovil od visokega gosta v imenu angleške kraljeve dvojice vojvoda Gloucester.

Mednarodni kongres vojaških zdravnikov

Bruselj, 18. julija. AA. V dnevih 17. do večerega 21. t. m. bo v Liègeu mednarodna skupščina vojnno-sanitetne službe. Te dni se sestanejo v Liègeu zastopniki 40 držav, ki pridejo na povabilo belgijske vlade v to mesto v svrhu dosege čim tesnejšega intelektualnega sodelovanja med vojaškimi zdravniki vseh narodov. Znano je, kakšno socialno vlogo so igrali zdravniki v svetovni vojni v službi armad, žrtvujoč se in pomagajoč ranjenim ter jih tako čisto rešili sigurne smrti. Zda v miru se sestanejo na tem svečanem zborovanju, da spel najdže najboljši način za boj proti trpljenju in smrti. Prva slavnostna seja bo 18. t. m. ob 11 popoldne v svečani dvorani mestne občine Liègeu. Svečani otvoritvi bo prisostvovala elita liške družbe. Delegete pozdravi na svečani skupščini v imenu belgijske vlade, ki je ta kongres sklical, minister za narodno brambo.

Ogromen napredek radio-tehnike

London, 18. julija. AA. Londonski župan je s pritiskom na električni gumb otvoril 12.000 milj oddaljeno radio-razstavo v Melbournu.

Civita Vecchia, 18. julija. AA. Senator Marconi je s krova svoje jahte »Elettra« poslal radijske pozdrav predsedniku radio-tehnične razstave v Melbournu, ki je bila odprta te dni. Pozdrav so slišali v Avstraliji docela jasno in je bil prenešen na to ogromno razdaljo brez posrednih postaj.

Rim, 18. julija. AA. Med Sardinijo in italijanskim poletokom bodo uvedli radio-telefonski promet s kratkimi valovi. Poskusni razgovori so popolnoma uspeli.

Strašen tajfun

London, 18. julija. as. Kakor javlja »Exchange Telegraph« iz Tokia, je divjal danes na otoku Kišiu strašen tajfun, kakršnega že ni bilo deset let. Napravil je ogromno škodo. Vse zveze z otokom so prekinjene in se boje, da je število smrtnih žrtev zelo veliko. Tajfun se je potem obrnil proti Koreji, kjer so poplave napravile ogromno škodo.

Zopet požres v Birmi

Pariz, 18. julija. AA. Listi poročajo iz Rangona, da je močan potres v pokrajini Taravandi na Birmanskem povzročil veliko škodo. Pokrajina se razprostira kakih 60 milj severno od Rangona. Mnogo hiš je bilo porušeni. Oblastva sodijo, da bo število človeških žrtev omejeno.

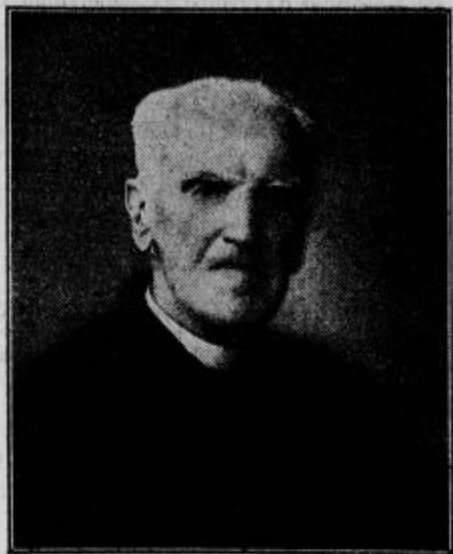
Nemški parnik v plamenih

London, 18. julija. AA. Angleški parnik »Rangitata« je brezžično brzojavil, da je rešil potnike in posadko nemškega parnika »Wargis«, ki je v plamenih in ki bo vsak hip postal žrtev valov sredi Atlantskega oceana.

Pri 86 letnem biseromašniku Edvardu Janžeku

Posvečen 19. julija 1868

Rimske Toplice! Na postaji živahno hrvaško pozdravljanje. Rimske so že od nekdanj izletišče in shajališče Hrvatov. Od lične postaje krenem na desno po zlojni poti med železnico in Savinjo prek novega mosta, ki sta mu voda in led odnesla že tri prednike. Kmalu sem v vasi z ljubko cerkvijo. Sv. Marjeta na pročelju šteje obiskovalce cerkve

in mimo drveče avtomobile. Cesta je namreč banovinska prvega reda, ki veže Radeče s Celjem. Ob župnišču stopim navkreber proti idilni vili s stolpičem, lasti in bivališču biseromašnika Edvarda, ki že 62 let služi altariju. Črni pes na verigi se besno lajajoč zaganja proti meni. Hic niger est, hunc tu, Romane, cave! Ubogam.

Njegov dom

Stopim v ozko vežo. Na levi police s knjigami aršnega datuma, tudi s hebrejskim, arabskim in staroslovenskim sv. pismom. Na desni slike iz Lurda in Rima ter vrata. Preden potrkam, mi jih odpre g. Edvard, visok, nič sključen, ki mu iz oči ne gleda 68 let, le beli lasje izdajajo starost. Prva sobica je sprejemnica, v enem kotu razširjena v polkrožni prostor za altarčkom za maševanje. Ob nedeljah in praznikih pa gospod še opravlja kaplansko službo v župniški cerkvi, to je, ima pozno pridigo in mašo. Za altarčkom je priložena palica, ki mu jo je laškodokajniška duhovščina poklonila za jubilej. V drugi sobici pa ima biseri gospod svoj »kvartir«, na mizi in v stekleni omari polno knjig.

S šaljivim, včasih sarkastičnim starčkom se spustiva v pogovor. To in ono iz njegovega kulturnega življenja mi je bilo že znano. Morda bo zanimalo še koga.

Rojen je bil 16. februarja 1844 v Podgorju pri Slovenjgradu. Oče Janez je bil učitelj. Prej je učiteljeval v Vuhredu in bil dober znanec s tedanjim vuzniškim dekanom Slomškom. Od njega je prejel pohvalo, da med učitelji ume slovenščino najbolje. Prepisaval je Slomškove rokopise za tisk. Kot višješolski oglednik mu je potem Slomšek ponudil na izbiro tri boljše mesta: Griže, Teharje, Trbovlje. Odločil se je za Trbovlje. Tu je hodil Edvard v šolo, ki je bila takrat za vsobroveljsko župnijo enorazredna. Danes imajo Trbovlje 70 razredov. Tu ga je Slomšek birmal. Tu je prejel prvo sv. obhajilo; svečo hrani še zdaj za spomin.

Iz dijaških let

Gimnazijo je Janžek obiskoval 6 razredov v Celju. Imel je nekaj let stanovanje in hrano pri znanem rodoljubu in dijaškem dobrotniku opatu Vodušku. K temu svojemu rojaku in prijatelju se je Slomšek v januarju 1861 pripeljal obhajati svoj god. Janžek mu je zložil za god pesem z akrostihom Anton Martin Slomšek. Pesem je škof prebral glasno pri mizi ter pohvalil pesnika. Kot četrtošolec je že imel Janžek naročene »Novice«. Strogi profesor slovenščine dr. Jožef Ulaga mu je zapisal v spričevalo najboljši red z izredno pohvalo. 1862 je bila v Celju ustanovljena Čitalnica. Edvard se je peljal na kolodvor sprejet goste Bleiweisa, Tomana, Kapusa i. dr. ter jih spremljal v opatijo. Na popoldanski otvoritvi je poslušal, kako je dr. Kočever z veseljem srecem pozdravil sosedo in prijatelje iz Kranjskega. Valentin Oražen je med zabavo in splošno željo zapel svojo: Kje so moje rožice.

V Celju so dijaki pisali »Mravljico«. Ker se je Janžek zdel premalo slovenska, zato so po njegovi iniciativi začeli pisati »Vrtec domačih cvetlic« s samo izvirnimi proizvodi. Vrtec je cvetel le eno leto, pisal ga je Jakob Krušič, pozneje župnik pri Sv. Andražu nad Polzelo. Spor med radikalnimi, za delo vnetimi »Vrtnarji« in samo živio-slovenskimi dijaki »Mravljčarji« je poravnal znani dr. Kočever v Čitalnici.

Zadnja dva gimnazijska razreda je Edvard radi bolehnosti po nasvetu istega dr. Kočeverja izvršil v Mariboru. Tu je Janžek čemu »Glasnik« in »Cvetice« pridobival naročnike ter pobiral naročnino, tudi marsikateri goldinar plačal iz svojega za druge. Dobil je gimnazijsko nagrado iz Schillerjeve ustanove za najboljšo slovensko pesem, ki ji je bil naslov Nevitha. L. 1864 je Zdravski (Ivan Vrbanc) pripravil almanah Lado. Komaj je bila prva polja tiskana, je Zdravski in Vuhred umrli, pred smrtjo pa naprosil Janžeka, da je prevzel nadaljnjo korekturo in potem almanah razpečal.

Ko je bil Edvard v osmi šoli, so se dijaki pripravljali za majske izlet. Ker so bili med 28 dijakov trije Nemci, je večina sprejela sklep, da bodo na izletu peli slovenske in nemške pesmi. Štirje Slovenci, Janžek, Glaser, Miglič in še eden, ki so s svojim predlogom za samo slovenske pesmi propadli, zato niso hoteli na izlet.

Pri maturi l. 1865 je imel Janžek profesorje Majcigerja, Pleteršnika, za grščino Guntscherja, ki je govoril nemščino in konjunktivih, in mu je zato Edvard zložil pesem istotako v tej obliki, i. dr. Vsa spričevala ima Janžek še spravljena za spomin. Ve še tudi, da je profesor Konvalina, rodom Čeh, poučeval prosti predmet češčino.

Nato se je Edvard odločil za mariborsko bogoslovje, kjer je živel in vladal Slomškov verni in narodni duh. Tu je bil Janžek vnet sotrudnik »Lipice«. Poslal je večkrat kako nabožno pesem Gerbiču v Prago, da jo je uglasbil. V »Vencu« jih najdeš. Dijaki pa so radi peli zlasti njegovega »Slavčeka«, ki ga je harmoniziral Gregor Tribnik.

¹ Gl. Časopis za zgodovino in narodopisje 1929 str. 109 nasl.
² L. e. str. 200.

V dušnem pastirstvu

Po tretjem letu je bil Edvard ordiniran ter pel novo mašo v Trbovljah. Po dovršenem četrtem letniku je bil nameščen 6 let kot kaplan na Vidmu. Spominja se, kako ga je neki krški kapucin povabil na veliki petek na obed, češ, sam gospod gvardian bo kuhal ta dan. Edvard je bil radoveden, kako in kaj. Ko pa je opoldne prišel v samostan, so mu povedali, da na veliki petek kapucini nimajo obeda. Kaznovana radovednost.

Z Vidma je šel Janžek za kaplana v Podsredo, zopet 6 let, bil potem nekaj mesecev provizor v Zagorju, 1882—1892 pa župnik v Šmarjeti pri Rimskih Toplicah. Tu se je lotil velikega dela. Na četrte ure oddaljenem hribu Koreniščniku je zgradil podružnico lurski madoni, prvo v bivši Avstriji, sploh prvo izven Francije. Cerkev vidiš z železnice. V dveh letih je bila zgotovljena in z vsem preskrbljena. V zahvalo je romal Edvard l. 1886 v Lurd, kjer mu je superior bazilike podaril kamenček iz masabielske votline, ki je priložen svetinjam v altarski menzi.

L. 1888 je g. Janžek bil v Rimu. Spominja se, kako je v cerkvi sv. Petra »delal red«. V zakristiji je bilo več duhovnikov Francozov, ki so vsi želeli maševati. Vsak je dobil številko, kdaj pride z mašo na vrsto. Tudi g. Edvard je imel številko 18. Opazil pa je, kako delajo Francozi. Ko se je kateri oblekel, je dal številko tovarišu, namesto da bi jo odložil. In tako so maševali samo nižje številke. Tedaj pa je Edvarda zgrabila sveta jeza. Omnia honeste et secundum ordinem fiant, je ponovil sv. Pavla, in jemale številke iz rok k altarjem odhajajočim. Ko je tako »ustavil red«, ga je neki gospod spoštljivo vprašal, če je Nemec. »Slovenec sem iz štajerske«, je odvrnil Janžek. A ste gotovo tu pri sv. Petru nameščeni, nadaljuje radovednež. »Nisem, sem romar kakor Vi. Temu prizoru se je muzal zlasti kanonik dr. Križanič, ki je tam molil brevir.

Iz Rima se je peljal Janžek v Napelji, da pogleda od blizu Vezuv. V neki napolski cerkvi je maševal. Skoraj prestrašil se je, ko je zagledal v zakristiji kakor malega leva velikega mačka. Čemu pa imate to zverino tu, je vprašal. Zaradi miši in podgan, so mu povedali; drugače nam vse ogledajo in še nas preženejo iz cerkve.

1892—95 je bil g. Edvard župnik v Sevnici ob Savi. Nekoč se je peljal z bolno roko v Würshofen k slovečemu Kneippu. Ko je šel po dovršenem zdravljenju k njemu po račun, je pred njim stopila pred Kneippa neka dama. Pomnil ji je sedež. Ona pa je hotela povedati, da je nekaj več kot drugi. Bin Reichsgräfin itd. Kneipp pa hitro s poklonom: A so, dann nehmen Sie gleich zwei Stühle! (A tako, tedaj pa sedite kar na dva stola!)

V Šmarjeti

L. 1896 se je g. Janžek vrnil v Šmarjeto in tu župnikoval do 1913. Lotil se je novega dela. Farno cerkev je razširil ter ji oskrbel nov kamenit altar, tlak, slikana okna, fresko slikarje. Kakor pri podružnici lurske, je delal tudi tu vse v lastni režiji, vse izprosil, skomandiral in plačal sam.

Svoji ljubljani lurski podružnici je preskrbel dragocen kelih, srebrn, v ognju pozlačen, ki ga je podaril, kot kaže napis, dunajski nadškofijski kapitelj Leonu XIII. za zlato sv. mašo. Razen keliha je dobil iz Rima umetniški beli mašni plašč in celo mašno opravo.

Ce bisernega gospoda obiščeš, ti rad pokaže sliko Pija X., pod njo pa papeževe lastnoročno pisane besede: Deus repleat Te omni benedictione! Pius PP. X.

V pokoju — delaven kaplan

Po 45 letnem pastirovanju je g. Janžek l. 1913 šel v pokoj. Preselil se je iz župnišča v svojo vilo. Faranom je obljubil, če mu je pomagajo zgraditi, bodo imeli kapelana ter ob Gospodovih dneh dvojno božjo službo. Župljani so mu res pomagali, da ima na stare dni vsaj stanovanje, on pa tudi vrši svojo obljubo že 17 let, sam je kaplan. A pokoja mu prirojena delavnost ne privoščil. Ker je vojna vzela zvonove, je s pomočjo ključavničarja Gaberskega prosil in nabiral, dokler nista obe cerkvi dobili novih. L. 1918 je obhajal 50letnico, 1928 pa 60letnico mašništva. Vseh oči so bile rosne, ko je mirno in krepko zapel Gloria. Pridirgal pa je prebral laskavo pismo prevzvišenega lavantinskega knezoškofa z zahvalo za požrtvovalno in bogato dušnopastirsko delo, ki ga je jubilatni izvršil, zlasti kot 28 letni župnik v Sv. Marjeti.

G. Edvard je takrat razdelil podobice s pomembnimi napisi svojim bivšim faranom:

V srce sem Vam vero vsadil,
o nikar je ne zgubite!
Vam zapovedi oznanjal,
o nikar jih ne kršite!
Vaše zakone sem sklepal,
o le zvesti si bodite!
Vaše otroke zmer sem ljubil,
o za nebo jih vzgojite!
Vašim rajnim grob sem kropil,
o da jih ne pozabite!
Kazal pot Vam v sveti raj sem,
o nikar ga ne zgrešite!

Ce bisernega vprašaš, kako je mogel on, v mladih letih bolehal, doseči tako starost, ti odgovori, da so mu vedno šle iz srca besede v breviju:

»Divitias et paupertatem ne dederis mihi, sed tantum victui meo tribue necessaria.« Denarja je videl veliko, a v njegovi roki se ni imel časa ogreti. Vse za božjo čast in v prid dušam. Podedovana krepka narava, zmerno življenje, vsakdanji izprehod, čuvanje pred prehladom in nahodom, zaupanje v zdravnikom, to ga drži, kajpada tudi pomoč odzgoraj.

In tako mu tudi mi želimo z besedami belgrajškega nuncija, ki je jubilatno poslal na biserni dan genljivo čestitko: Valeas in Christo et vivas semper cum Christo et pro Christo!

Naglo so minile ure. Z viržinko v ustih me je jubilatni spremil iz vile. »Pa nikomur ne povejte, kar sva se menila,« je naročil. Da ne prekršim naročila, sem to napisal.

J. L.

UPORABLJAJTE SAMO ORIGINALNI
„ZACHERLIN“
NAJBOLJŠE SREDSTVO ZOPER MRČES

II. kongres slov. kat. akad. mladine od 23. do 27. julija

Sreda, 23. julija: Prihod inozemskih gostov. — Ob 20 intimen pozdravni večer, priredi SDZ.
Četrtek, 24. julija: Ob 8 sv. maša s skupnim sv. obhajilom. — Po maši zajtrk. — Ob 10 svečana otvoritvena seja s pozdravi delegacij. Referat: »Slovani v univerzalni kulturi«, govori g. dr. Rimarič-Volinski (Rusija, emigrant). — Kosilo. — Ob 15 zborovanje: I. Slovanstvo v sodobni kulturi. a) Kulturno stanje sodobnega slovanstva, prvi referent g. prof. dr. Mačourek (CSR), drugi referent g. Pavao Butorac (Hrvaška), koreferent g. J. B. Šedivy (Slovenija). b) Etnične in kulturne vrednote slovanstva, referent g. Franc Terseglav (Slovenija), koreferent g. dr. France Stele (Slovenija). — Ob 20 počastitveni večer odličnim gostom in zastopnikom delegacij.

Petek, 25. julija: 6.30 Zajtrk. — 7.30 Odhod z vlakom v Slično. — 9.30 Koralna sv. maša v samostanski cerkvi. — 11.30 Zborovanje: II. Slovani v cerkvi. a) Cirilometodijska ideja in katoliška akcija, prvi referent g. prelat dr. Franc Grivec (Slovenija), drugi referent g. Peter Issaiv, koreferent g. M. Czubyaty (oba Poljska, Ukrajina). b) Perspektive slovanstva katoličanstva v bodočnosti, referent g. ing. Julo Stano (Slovaška), koreferent g. dr. Jan Wislinski (Poljska). — Kosilo. — c) Slovanstvo katoličanstva in liturgično gibanje, referent g. dr. Janko Kalaj (Hrvaška), koreferent g. Jerzy Siwecki (Poljska). — Ob 21 prihod v Ljubljano.

Sobota, 26. julija: Ob 8 sv. maša, nato zajtrk. — Ob 9 zborovanje: a) Vloga izobraženstva v slovanstvu katoličanstvu, referent g. P. Wladislaw Lewandowicz (Poljska), koreferent g. dr. Lovro Sušnik (Slovenija). b) Vloga katoliških organizacij med akademskim dijaštvom, referent g. Stanislaw Orlikowski (Poljska), koreferent g. Niko Kuret (Slovenija). — Kosilo. — Ob 14 razgovor o organizaciji. — Ob 18 svečana zaključna seja. — Večerja. — Ob 20 Prijateljski večer, priredi Slovensko katoliško akademsko starešinstvo.

Nedelja, 27. julija: Izlet na Bled.

Na kongres so se prijavili doslej že številni odlični gostje, med njimi Dr. Frank Wollman, profesor primerjalnih slovanskih književnosti

† Anton Kristan

Sinoči ob 10 je po dvotedenski hudi bolezni končal svoje zemsko življenje Anton Kristan, znan voditelj delavskega marksizma, pobudnik in pospeševatelj delavskega združništva ter nekaj časa vpliven politik v državi, v kateri je v prvih letih zavezal v dveh kabinetih portfelj ministra za šume.

Bolehal je že delj časa. Začetkom tega meseca je bil v šmarjskih toplicah pri Novem mestu, od koder se je vrnil 6. t. m. v Ljubljano domov, ponoči pa se je njegovo stanje nenadoma poslabšalo. Pred tremi dnevi se je pridružila še pljučnica in je sinoči po dolgih neprepanih dneh silnega trpljenja umrl ob 10 zvečer.

Pokojujnik je bil rojen 31. januarja 1881 v Ljubljani. Tu je študiral gimnazijo, trgovsko akademijo je študiral v Brnu in Pragi. Kot mladenič je dospel v Idrijo, kjer je takoj začel delati v socialističnem gibanju in osnoval Občno konzumno društvo, prvo delavsko zadrugo, s čemer je brez dvoma pokazal na najmočnejšo podlago delavskega strokovnega pokreta sploh. Seveda mu je bilo delavsko združništvo obenem sredstvo za širjenje marksističnega nazora, ki mu je bil nezmožen kredo, čeprav je radi svoje praktične usmerjenosti prišel zlasti v poznejšem življenju z ideologiji brez-kompromisnega marksizma večkrat zelo navzkriž. V Idriji je tudi urejeval »Naprej« in se tudi pozneje veliko prizadeval za izdajanje socialističnega tiska in literature.

Ko se je leta 1909, vršila znana in važna tižovska konferenca stranke, je tamkaj predložil Kristan z Etbinom Kristanom ter dr. Tumo znano pomembno resolucijo o narodnostnem vprašanju Jugoslovancov, ko so se socialisti južnih slovanskih narodov izrekli za zedinjenje v eno državo, v republiko.

Med vojno je vodil Vojno zvezo kranjskih konzumnih društev, ki je preskrbovala prebivalstvo z živili in je v tem oziru veliko ljudem pomagal in dobrega storil.

Ko se je izvršil prevrat, je bil od stranke imenovan za poverjenika za socialno skrb pri narodni vladi v Ljubljani. Kesanje je bil poverjenik za javna dela. Imenovan je bil tudi v zagrebško Narodno veče. Ko se je sestel parlament, je bil imenovan za poslanca kot zastopnik socialistov, ter je bil imenovan tudi za ministra za šune in rude. Ko se je sestel parlament izvoljenih poslancev, je bil Kristan izvoljen poslanec socialno demokratske stranke. Ko je bil l. 1921 imenovan za glavnega direktorja državnega posestva Belje, je odložil mandat poslanca. Na Belju je ostal do marca 1923 in ga dobro uredil. Potem se je vrnil v Ljubljano, kjer je že poprej osnoval Zadržno banko, kot matico marksističnih delavskih zadrug. Tej banki je predsedoval ves čas do smrti.

S smrtjo Antona Kristana, ki je bil marljiv in nezlomljivo vztrajen mož ter praktik prvega reda, je nastala v vrstah marksističnega delavskega pokreta, zlasti kar tiče združništvo, brez dvoma velika, komaj izpolnjava vrzel. Zlasti kot iz-

na Masarykovi univerzi v Bratislavi, član I. odbora slovanskega instituta in njegov oficijelni delegat na kongresu, dalje Dr. Valerij Vilinsky, svetovni učenjak in delavec za versko zedinjenje, Stanislaw Orlikowski, bivši predsednik Pax Romanae, Michal Sobanski, l. podpredsednik Pax Romanae. Od Hrvatov so se doslej prijavili sledeči gg.: prof. dr. K. R. Volinsky, profesor Pavao Butorac, dr. Janko Kalaj in dr. Oberski. Kongresa se bo nadalje udeležil tudi ravnatelj deškega semenišča v Mariboru dr. Josip Mirt.

Udeležence se enkrat opozarjamo na odlok ministrstva železnice z dne 11. julija 1930, štev. 15.095, s katerim je dovoljena polovična vožnja, ki velja od 20. do 30. julija. Oskrbite si na odhodni postaji moker žig! Izkaznico za polovično vožnjo dobite v Ljubljani. Pripravljalni odbor za II. kongres slovanske katoliške mladine, Akademski dom, Miklošičeva cesta 5 v Ljubljani sprejema še nadaljnje prijave. Številka telefona 28-58.

Stroški za akademike znašajo za vse dni kongresa 50 Din, za vse druge 500 Din (prenosišče in hrana v hotelu).

Udeleženci naj pridejo v Ljubljano v sredo 25. julija s popoldanskimi vlaki in naj se zglase v pripravljalni pisarni v Akademskem domu!

Akademikom in abiturijentom

Zadnji dnevi pred našim zborovanjem in tečajem potekajo. Udeležence opozarjamo na polovično vožnjo, ki velja na vseh državnih železnih od 20. do 30. julija. Oskrbite si na odhodni postaji moker žig! Prenosišče je za vse udeležence preskrbljeno in za vse brezplačno. Hrana od 21. do 27. julija stane 50 Din. Udeleženci naj se takoj po prihodu vlaka javijo v Akademskem domu, Miklošičeva cesta 5, da dobijo nadaljnje informacije. Ker je spored našega zborovanja in tečaja za slehernega akademika in abiturijenta ter za naše življenje nadvse aktualen, pozivamo tovariše iz vseh naših akademskih društev, bogoslovce ter abiturijente, da se ga udeležijo polnoštevilno!

Za Akademsko zvezo:

Potokar Mirko, predsednik. Boje Vilko, tajnik.

Euharistični kongres v Zagrebu

Centralni odbor je podaljšal rok za priglasitve: verniki ljubljanske škofije naj se prijavijo potom župnega urada.

Izkaznica (legitimacija) stane 10 Din ter daje pravico do polovične vožnje na železnici.

Duhovniki, ki žele maševati v Zagrebu, naj pošljejo posebno prijavo na centralni odbor, ki jim bo določil cerkev, v kateri lahko darujejo sveto mašo.

Udeleženci, ki žele prisostvovati vsem prireditvam euharističnega kongresa (kar toplo priporočamo zlasti bolj premožnim osebam) in reflektirajo na stanovanje, naj se obrnejo potom župnega urada najpozneje do 25. julija na »Središnji odbor za Euharistijski kongres v Zagrebu, Kaptol 27«. Za odgovor priložite znakmo: svoje ime in svoj naslov napišite natančno!

Sv. spoved naj vsi opravijo prej doma, ker bo v Zagrebu velik naval.

Ljubljanski škofijski odbor.

Slovenski učitelji zborujejo

Novo mesto, 18. julija.

Slovenski učitelji oziroma njih odposlanci, združeni v UJU, so si izbrali letos dolenjski metropol, prijazno Novo mesto, za kraj, kjer naj se vrši deseta pokrajinska skupščina.

Marsikatera učiteljska stanovska zadeva še ni rešena, kot bi morala biti. Šolski zakon je sicer tu in in stopil v veljavo, ni pa še pravilnika, ki naj pojasni toliko in toliko važnih vprašanj.

Ne moremo si misliti zdravega, svežega društva brez opozicije, zato so tudi v UJU mnenja včasih deljena, kar je veselo znamenje, da organizacija združenega učitelstva živi, krepko živi in dela. Tudi uspehi ne bodo izostali.

Slovenski učitelji zborujejo v Novem mestu tam ob Krki tibi in mirni, a tudi silni...

Nekaj statistike

Iz tiskanega poročila strokovnega tajništva posnemamo:

UJU, poverjenišstvo Ljubljana šteje sedaj 33 okrajnih učiteljskih društev, ki imajo 2896 članov. Izstopilo je v tem letu celjsko društvo z 157 člani, vendar je članski prirastek 19.

Učiteljska društva so imela v minulemu poslovnem letu 153 zborovanj s 151 predavanji.

Vsega osnovnošolskega učitelstva na teritoriju poverjenišstva je 3486, včlanjenih pa je le 506 učiteljev in učiteljic, kar gotovo ni prav. Ali naj se samo eni trudijo in pehaajo, drugi pa naj bi samo sadove uživali in kvečjemu še — zabavljali!

Krepko so delovali poleg ožjega in širšega sosveta v okrilju poverjenišstva sledeči odseki: šolskopravni, nadaljevalnošolski, kmetskonadaljevalni, obrtno- in trgovskošolski, odsek za dekliske krožke, gospodarski, obmejni šolski in osrednji izobraževalni odsek.

Zelo se je trudilo poverjenišstvo za gmočno stanje učitelstva: je posredovalo pri ministrih, pošiljalo spomenice, delalo za izboljšanje stanja potom pravilnika in potom uradniškega zakona, ki je na dnevnem redu. Če ni uspelo povsem in v vsem, je krivda drugod.

Nadaljnje poročilo na z. strani.

najdljivega iniciatorja ga bodo njegovi tovariši, pa tudi naše gospodarsko življenje pogrešalo.

V verskem oziru je bil rajni velik nasprotnik krščanskega svetovnega nazora, marksist stare šole in neizprosni dogmatik zgodovinskega materializma, ki ga je popularno utemljeval v neštetihi člankih. Kar pa je dobrega storil za delavski stan pa za gospodarski napredek, to naj mu Bog, kojega usmiljenje je neskončno, iz neizčrpe svoje ljubezni do zmoti podvrženega človeka bogato poplača, če je tako Njegova sveta volja.

Kaj pravite?

Nad sto podčezelskih deklet je pohitelo k izviru Kamniške Bistrice. To je bil skupen izlet ženskih odsekov kamniškega okraja. Iz razgovora z njimi je bilo razvidno, da so se dneva jako veselile — saj premnože izmed njih so prejele uživate lepota planinskega sveta — tako od blizu.

Ko se je hipno razgrnila pred njimi rajska bistrica ravnica, je iz njih duš prireala notranjost. Zapel so zvonci in planinska »Na planinah« lastno bitje.

Ta zdrava slovenska dekleta, polna smeha in poštenega veselja, dekleta, ki gledajo v inteligenci predstavitelje vsakega kulture, ta dekleta pa so v Kamniški Bistrici spoznala ogabno gnilobo »inteligentne četvice«. Pomislite! Sredi ravnice — ne pri vodi, tam bi jim nihče ne zameril — so igrali »dve gospodični in dva gospodita« tenis v — do skrajnosti morali nasplošnih kopatnih oblekah! In kako predrzen, izvajajo je bil njih nastop! Ko je bila v kapelici se, darite, so oni igrali! Dekleta so bila začudena do skrajnosti. Niso mogli molati in nekaj pikrih besed je padlo na igralce.

Prosim! Kje je pri takih ljudeh še kaj smisla za moralo? Kje je dekliški ponos, mladeniška samozavest? Ni ga, resnično, niti trohice ga ni več v teh ljudeh!

Kje je oblast? Saj bi vendar oni morali nastopiti proti takemu javnemu ogrožanju morale! Kaj govorijo solidno misleči ljudi, ki v tolikem številu posejajo našo lepo Bistrico?

Tak ali podoben slučaj bomo drugi kratko in skrajno zaključili, za to imamo zagotovila! Nismo se vsi tako pri lehi, kakor ta »inteligentna četvica«!

Osebnosti

V višjo skupino je napredoval Branko Kovačič, uradnik državne hipotekarne banke v Splitu.

Poročil se je v Vavti vasi Franc Kren, sin posestnika, obč. odbornika in cerkvenega ključarja, z Marijo Voj. Castitamo!

Novi grobovi

V Vavti vasi je umrla g. Marija Fortuna roj. Dular. Lani maja meseca se je poročila, a sedaj že počiva v hladnem grobu. Mlado življenje je uničila jetika. Svetila ji večna luč!

Maia kronika

Nj. Vel. kraljica Marija je blagovolila sprejeti pokroviteljstvo nad mednarodnim veslaškimi tekmami, ki jih priredi sportni klub 19. in 20. julija na blejskem jezeru. Ker žal ne more osebno prisostvovati tekmam, se bo udeležil tekem kot odposlanec Nj. Vel. kraljice po veljavnih dravskih divizijske oblasti, divizijski general g. Sava Tripkovič.

Na obisku v domovini. V domovino na obisk je s svojo družino dospel iz Newyorka gospod Ivan Volek, upravitelj potniškega prometa tretjega razreda za Združene države in Kanado, dobroznane francoske parobrodne družbe »French Lines«, ene najstarejših družb, ki poseduje okrog 100 ladij in vrši redni potniški promet od Havre v Kanado in Newyork. G. Volek je prvi in edini Slovenec, ki ima tako važno mesto pri prekoceanskim družbah v Newyorku. Zastopnik te družbe v Ljubljani je g. Ivan Kraker, Kolodvorska ulica 35.

V Službenem listu kraljevske banske uprave dravske banovine št. 14 od 18. julija t. l. je objavljen »Zakon o nakupu in prodaji obveznic državnih posojil kraljevine Jugoslavije in srečk Srbskega Rdečega križa na obroke«, dalje »Zakon o prevozu monopolovanih predmetov skozi Jugoslavijo«, »Uredba o javnem nadzorstvu nad predmeti za občo uporabo«, »Pravilnik o pristojbinah za kontrolo zdravil biološkega izvora«, »Pravilnik o pristojbinah za dovolitve proizvajanja bioloških proizvodov«, »Izpremembe in dopolnitve v pravilniku o zobozdravnih in zobotehniških«, »Izpremembe in dopolnitve v navodilih o pristojnosti za posle resora ministrstva za trgovino in indu-

Hudo zaprtje, katar debelega črevesa, napenjanje, motenja v želodcu, odvajanje krvi, lenivost jeter, zlato žilo, bolečine v kolku, od strani naravna »Franz-Josef«-grenčica — zjutraj in zvečer majhen kozarec. Zdravniki strokovnjaki izpričujejo, da »Franz-Josef« voda učinkuje brez bolečin celo pri dražljivosti črevesa. Franz-Josef grenčica se dobiva v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Strašen vihar in toča na Gorenjskem

Kranj, 18. julija. Nekoliko čez tričetrt na 6 je privihral nad Kranj strašen vihar s točo in dežjem, ki je povzročil ogromno škodo. Tako je odnesel novo pokrito streho cerkve na Pungertu in jo vrgele na rob Kokre. Nadalje je velika škoda vsepovsod. Šipe so skoro po vsem mestu vse pobite,

strehe večinoma odkrite, tako je farna cerkev skoro do polovice odkrita. Ob hišah leže celi kupi opeke. Skoro vsi kozolci v okolici so podrti in veliko število dreves je izruvanih. Poljem in nasadom je seveda vihar prizadel ogromno škodo.

Ljubljana

Nj. Vel. kralj je odredil, da se udeležijo pogreba za pokojnim Antonom Malejem, ki se je pri tolovadnih tekmah v Luksemburgu smrtne ponesrečil, kot njegov odposlanec brigadni general g. Dravomir Popovič in da položijo na grob pokojnika venec v kraljevem imenu.

Glavno zborovanje Družbe sv. Vincencija Pavelskega bo prihodnjo nedeljo 20. t. m. v Marijanšču. Zjutraj ob 7.30 sv. maša s kratko pridigo, popoldne istotam ob pol 4. litanije. Po litanijah bo karitativno zborovanje. Predaval bo dr. Alojzij Kuhar o krščanski dobrotelosti v Franciji. Prosim vse člane Vincencijevih konferenc, njih dobrotnike in prijatelje, da se zborovanja polnoštevno udeležijo. Vabijo pa se tudi iskreno članice in sodelavke Elizabetinskih konferenc, kakor vse gospe in gospodične, ki jim je na srečo krščanska dobrotelost. Pridite, da obnovimo duha velikega sv. Vincencija Pavelskega!

Vse pevce ljubljanskih in okoliških pevskih društev pozivljamo, naj se zanesljivo udeležijo pogreba tragično umrlega Sokola Maleja Antona. Arhivarji naj prinese seboj note navadnih pogrebnih. Čas pogreba bo naznanjen v dnevnikih in v avlavi »Glasbene Matice« ter »Ljubljanskega Zvonca«. — Uprava Hubadove župe JPZ.

Vrnitev sokolske vrste. Včeraj ob 9 zjutraj se je vrnila v Ljubljano sokolska tekmovalna vrsta, ki je na tekmah mednarodne telovadne zveze v Luksemburgu dosegla tretje mesto, njen član Josip Primožič na prvo mesto v tekmi posameznikov. Sprejem na kolodvoru je bil popolnoma tih in brez vsakih slavnostnih okoliščin, z ozirom na tragično smrt Antona Maleja, tekmovalca jugoslovanske sokolske vrste. Na kolodvoru sta bila prisotna poleg višjih funkcionarjev Sokola tudi ban in žup. Dušan Sernee in pravosodni minister dr. Sršič, ki se je slučajno včeraj mudil v Ljubljani.

Pokojski zavod za nameščence nam sporoča, da se je oddaja težakih, zidarskih in železobetonskih del pri novogradnji na Dunajski cesti in ob Gajevi ulici začasno odložila, ker je z ozirom na izredno višino stavbe in s tem zvezano posebno konstrukcijo zgradbe potrebno, da se z natančnim fundiranjem terena doženejo terenske razmere in tako določijo način fundiranja.

Ljudska knjižnica Prosvetne zveze na Miklošičevi c. št. 5 bo danes radi čiščenja prostorov ves dan zaprta.

Kolonisti ljubljanske mestne občine na Breznici odidejo iz Breznice dne 21. t. m. ob 14.41 in pridejo v Ljubljano ob 16.15. Dolžnost staršev je, da pridejo ponje na glavni kolodvor.

Počitniška kolonija. II. tura Breznica: Gorenjsko: Breznica Ana, Tržaska 11; Zidanik Olga, Švabičeva 15-18; Kvas Julija, Zavetišče v Šiški; Fink Marija, Gestrinova 4; Franko Marija, Moste, Val. Vodnikova 13; Godec Roza, Izanska c. (baraka) 1-7; Golob Marija, Cesta dveh cesarjev 6; Gostiša Marjanca, Zelena jama, Val. Voh. 15; Gerčar Jana, Barje; Gril Marica, Karlovska 9; Havliček Silva, Cesta v mestni log 5; Jesih Alojzija, Grabljevičeva 26; Jurčič Mira, Sv. Jakoba trg 6; Kopač Marija, Mencingerjeva VIII-4; Košiček Slavka, Krekov trg 2; Kragelj Ida, Švabičeva 15; Kramar Milica, Glinška 15; Leban Ana, Verovškova 21; Lupine Marija, Galjeveca 3; Mugerle Dragica, Poljanska cesta 50; Ogrizek Marica, Tržaska c. št. 27; Ostanek Albina, Zabajek št. 6; Porenta Mitica, Vidovdanska 1; Potočnik Fanči, Tesarska 3 (baraka); Povhe Vanja, Tržaska 24; Požar Vladka, Poljanski nasip 10; Poženel Jožica, Izanska 62; Premelj Vladislava, Aleksandrova 1; Purkat Danica, Dolenski trg 28; Samsa Anica, Zvonarska 13; Simčič Milena, Aškerčeva (baraka); Sintič Ralaela, Gosposvetska 2; Ščurek Antonija, Galjeveca 22; Špeh, Gerbičeva 11-4; Šuštar, Beethovnova 4; Tomkovič Hermina, Malgajeva ul. 15; Toplikar Anica, Slomškova 16; Vidmar Jožica, Masarykova (baraka); Kladerotič Danica, Stari trg 17; Majdič Iva, Dalmatinova; Šušteršič Erika, Bohoričeva 18; Potočnik Draga, Karlovska 9; Koblica Dušan, Cegnarjeva 4. — Odhod dne 22. t. m. ob 7.30 z glavnega kolodvora.

Umrli so v Ljubljani v času od 12. do 18. t. m.: Jera Grčar, mestna uboga, 80 let, Japljeva ul. 2; Janez Pušnik, klerik, 22 let, Rakovniška ul. 6; Henrik Ograjšek, sin šivilje, 9 mesecev, Kamniška ul. 19; Cecilija Marinšek, žena strojarja, 43 let, Karlovska c. 6; Anton Žnidarič, ključavničar, 60 let, Zaloška c. 13; S. Pija Tereziya Grejan, usmiljenka, 61 let, Slomškova ul. 20. — V bolnišnici so v istem času umrli: Tereziya Flis, žena dninara, 67 let, Dobroša vas; Marija Virant, hči pletilje, en mesec, Hrenova ul. 17; Franciška Škedelj, kotarica, 37 let, Uršna sela 67; Ladislav Gorenc, sin posestnika, 9 let, Litija; Anton Rus, sin posestnika, 4 leta, Plešivica; Ivana Glasič, žena livarja, 32 let, Črna vas; Emilija Zakrajšek, služkinja, 25 let; Ivana Proklet, užitarica, 70 let, Kamnik; Franc Mulaček, uradnik v p., 49 let.

Pražakova ulica, še pred meseci tarča vseh ljubljanskih zabavljačev in sitnežev, dobiva z dneva v dan lepše, svežje lice. Znano hišo, kjer se je več desetletij nahajalo skladišče in prodaja cunj, ter starega železa in papirja, so do tal podrti, zdaj pa odvažajo s prostora še ostanke podrtega zidovja in ostrešja. Hkratu pa se pridno nadaljujejo dela za ureditev ceste same. Delavci že kopljejo kanale za različne cestne napeljave, izkopavajo pa tudi temelje podrtih hiš. V bližnji ulici poleg jušične palače pa je itak že par let pripravljeno vse gradivo za izgraditev in končno uravnava »Pražakove ulice«: robniki za hodnike, koeke ter podobno. Čim bodo z odvozom starega zidovja gotovi, začno takoj s popravilo ceste, ki bo zdaj vse do Dunajske ceste lepo široka, svetla ter gladka. Luže in blato, ki so bile leta in leta na tej cesti in katerih nadlog so se bali vsi stanovalci ob ulici ter pasantje, ki so morali hoditi mimo, s tem izginejo. — Pražakova ulica pa urejujejo tudi onstran Dunajske ceste, proti gorenjskemu kolodvoru. Prav to dni se tam spreha težki mestni valjar, ki utrjuje prvo polovico te ceste. Zavrnatl so tudi jarek na Dunajski cesti ob tramvajski progi ter je zdaj promet z Dunajske ceste v omenjeni podaljšek Pražakove ulice močno olajšan. S končno ureditvijo te ulice bo napravljen koristen in pripraven spoj gorenjskega kolodvora z osrednjim mestom v smeri proti Friskovec. Ob ulici se nahaja več lepih stavbnih parcel, kjer bodo gotovo v kratkem zrastle nove

Radi odpotovanja ne sprejemam strank od 21. julija do 2. avgusta 1930

ZOBNI ATELJE
F. HOLCHAKER, KRANJ

stanovanjske hiše. Troje hiš je itak že tam: že pred leti je bila dozidana visoka Tönniesova hiša, zdaj pravkar dokončavajo dvonadstropno stanovanjsko hišo g. Čermelja, stavbenik Zupan pa je pred tedni začel z zgradbo dvonadstropne stanovanjske hiše, ki bo last g. Mesarija, ravnatelja Jugoslovanske knjižarne v Ljubljani.

Žobni zdravnik dr. Puher ne ordinira do 24. avgusta.

Motoklub Ljubljana. V nedeljo 20. julija izlet k veslaškim tekmam na Bled. Start za članske poljubne. Zbirališče članov na Bledu v hotelu Jekler med 11 in 12. Pričetek veslaških tekem ob 3. Člani se vabijo, da se izleta udeležijo v velikem številu. — Odbor.

Nasilje v Spodnji Šiški. Kdor ljudi ne pozna in kdor jih pozna, je vedno presenečen nad njimi. Še bolj nad njihovimi dejanji. Trije ponočnjaki so se v Spodnji Šiški zmenili, da bodo počeli »velik spase«; napadli so torej dva človeka, ki jim nista hotela nič hudega. »Spase« je bil prav v tem! Malo se stepsti, malo se prepirati, malo zmerjati na vse strani! Tudi stražnika je treba malo plašiti in mu groziti; če pa ta pokliče na pomoč še nekaj stražnikov, ki imajo revolverje in streljajo z njimi, vse za dostojne zopet za burne aretacije, skrivnostna zalezovanja, zasede in končno sledi tako žalosten konec pijanških avantur — v zaporih policijske uprave. Približno tako se je odigrala tudi malenkostna apaška pustolovščina treh nebežljanih in trenutno nerazsodnih ljudi v Spodnji Šiški. Kazni bodo vsi trije najbrž že prestali, preden bodo prenehale razburjenosti živno slabih ljudi v Spodnji Šiški. Niti Ljubljana, pa niti Spodnja Šiška nista hajduški gnezdi. Aretirani trije šiskarji bodo že vedeli.

Bukova drva (kb. meter 150 Din) in trboveljski premog pri tt. »Kurivo«, Dunajska c. 33, telefon 3434.

Lekarne: Nočno službo imajo: Mr. Leustek, Resljeva cesta 1; Mr. Bohinec ded., Rimska cesta 24 in dr. Stanko Kmet, Dunajska cesta 41 (Sv. Krištof).

Maribor

Škof dr. Ivan Tomažič se je včeraj vrnil v Maribor iz šmarske dekanije, kjer je v tamošnjih župnijah podeljeval zakramenti sv. birne. Vseh birmancev v omenjeni dekaniji je bilo 2343. S tem so se letošnje birnske slovesnosti v lavantinski škofiji zaključile.

Novo sveto mašo ima jutri v baziliki Matere Milosti novomašnik Francšek Korban. Ob četrti na deset bo slovesen novomašnikov vzhod v baziliko; ob pol desetih slavnostna pridiga, ki jo bo imel sloviti cerkveni govornik p. Gabriel Planinšek. Ob desetih slovesna daritev nove svete maše z darovanjem in zahvalno pesmijo. Ob tej priliki se bo proizvajala na koru instrumentirana Kempsterjeva sveta maša. Novomašnik je Mariborčan in sin splošno priljubljenega upokojenega poštnega poduradnika Jožefa Korbana. Naše prisrčne čestitke!

Cestna dela v mariborskem okraju. Rekonstrukcija banovinske ceste Lreda Pesnica—Sv. Lenart se sedaj nadaljuje. Na cesti je poslala banska uprava parni valjar in traktor. Računa se, da bo letos cela cesta do Šikerja preurejena in valjana. Delo na obnovi te glavne prometne žile Slovenskih gorici vodi poseben režijski odbor, ki ga je imenovala banska uprava in v katerem so: načelnik cestnega odbora Žebot, veleposestnik Janžekovič iz Lajtersberga ter banovinski cestni nadzornik Stanko od Sv. Lenarta. — Zgradbo nove cestne zveze Sv. Peter—Sv. Lenart pa okrajni cestni odbor v najkrajšem času razpisal. Z ozirom na razne časopisne vesti nam javlja načelnik okrajnega cestnega odbora, da se ne more po zakonu delo prej razpisati, dokler niso načrti po višji oblasti odobreni in dokler niso izvršene druge podrobnosti, ki jih predpisuje zakon. Cesta se bo začela graditi vsaj v avgustu, ko dobi okrajni cestni odbor izjave vseh posestnikov, da odstopijo zemljišča za izpeljavo ceste. Načrti in proračun je sedaj gotov; z delom se prične, čim odobri banska uprava načrte in proračun.

Duhovne vaje za duhovnike lavantinske škofije so se vršile od 14. julija pa do včeraj v tukajšnjem Dijaškem semenišču. Duhovne vaje je vodil p. Vincencij Kunstelj iz Brežice; udeleževalo se jih je 30 duhovnikov iz cele škofije s prevzvišenim knezoškofom dr. A. Karlinom na čelu. Slovesen zaključek je bil včeraj zjutraj, nakar so se udeleženci vrnili nazaj v svoje župnije.

Nimrodskaja sreča. V zadnjem času so imeli v mariborskem območju nekateri lovci dober in redek plen. Posestnik Videšek iz Ponikve je ustrelil krasnega galeba; lesni veletrgovec Foneci iz Ribnice je ustrelil redkega damjeka (z belimi lisami); divna srnjaka sta zadela posestnik Pajtlar pri Sv. Lovrencu na Pohorju in gostilničar ter posestnik pri Sv. Lovrencu na Pohorju g. Baumgartner. Svojeja 40. mrčka je položil veleposestnik Germut iz Brezna. Kakor znano, je prejel g. Germut ob priliki letošnje mednarodne lovske razstave v Lipskem za krasna razstavljenja rogovja drugo nagrado. Tovarnar Mirko Krajnc iz Frana pa je pretekli teden ustrelil v lovskem revirju v Rančah dva zavidljiva srnjaka: prvi je tehtal 25 kg, drugi pa 30 kg. V poslednjem času je mariborskim in okoliškim Nimrodom sreča precej naklonjena in dobrohotna. Pa sreča ni vse; tudi Nimrodom gre priznanje in pohvala. Živel!

Promenadni koncert v mestnem parku bo jutri ob pol 11 do 12. Svira »Drava«.

Non licet... V Mariboru se opazajo v zadnjem polletju čudna znamenja; zdi se, kakor da bi nekateri hoteli tudi to stran meja dati poudarka čisto odvečnim plebscitnim svečanostim onstran meja. So v Mariboru še ugledni soneščani iz narodnomanjinskih vrst, ki so dali slovo preteklosti za vselej. In pokazujejo to povsod, kamor pridejo. Žal pa so ti v porazni manjšini. Gremo preko ugotovitve o prevladovanju nedržavnega jezika v mariborskem družabnem življenju; celo v kroge, ki jim je vtisnjen pečat stroge oficijelnosti, pronica govorica v nedržavnem jeziku. Tudi preko pokažemo dvojzvrstnost prehajamo k troje najkulturalnejših zadev. V poslednjem času se je namreč pripetilo, da so nekatera podjetja na pritisk »tajnih«, toda nazivlje vselj skrivnosti vendarle otipljivih sil, odpustila uslužbenec, ki so sinovi naše krvi in našega rodu. Zato ugotovljamo to, da se ne bi nekateri nazadnje jeli udajati iluziji, da ostane vse to neopaženo. Non licet!

Kaj je prav za prav kri?

Kri je tekočina, ki stalno kroži po arterijah in venah našega telesa. Skozi povečevalno steklo (mikroskop) vidimo, da sestoji kri iz neke brezbarvne tekočine (plazme), ki so v njej rdeča in bela krvna telesa. Odrasel človek ima okrog 4400 cm³ krvi, površje vsakega krvnega telesa pa je zelo majhno in meri 0.000128 mm². Pravo razmerje je eno belo krvno telo na 500—700 rdečih in je prav to razmerje silno važno, kot bomo videli pozneje.

Glavna naloga krvi je vsem delom telesa dovajati hrane, obenem pa z izmenom stvari preostale nepotrebne smovi vase vsrkavati in jih odvajati v za to določena izločevala. Neprestani krvni obtok, ki se začne s prvim trenutkom življenja, izvršuje torej najvažnejšo delo telesnega prehranjevanja. Znano je dejstvo, da pride hrana v svoji zadnji pretvorbi v kri, ker daje kri hrano telesu, kot smo poudarjali.

Ponavljamo torej, da se pri po vsej pravici imenuje življenjski tok in zato brez zdrave krvi ni zdravja. Iz tega jasno sledi, da so sokovi, ki jih kri sprejema, tem jačji, čim bolj močna in redilna je hrana, s tem pa je zopet telo bolj hranjeno in kri močnejša. Rdeča krvna telesa niso le glavni sestavni, temveč tudi najvažnejši del krvi. Pravilno razmerje med rdečimi in belimi krvnimi telesci je

najzanesljivejši temelj zdrave krvi. Vsaka nepravilnost tega razmerja je ali posledica slabega hranjenja ali posledica raznih bolezni. Kri se neprenehoma gubi in obnavlja. Če torej hrana, ki iz nje kri črpa sokove, potrebne za prehrano telesa in lastno obnavljanje, ni primerna, ali boljše rečeno, če ti sokovi ne vsebujejo onih sestavin, iz katerih se kri obnavlja, je povsem jasno, da bo postalo razmerje med rdečimi in belimi telesci. Ena najvažnejših stvari, ki v pretvorjeni obliki prihajajo v kri, je železo. Železo daje krvi moč, ker zvišuje redno obnovo porabljenih rdečih krvnih telesci.

Medicina, ki je to že davno ugotovila, in moderna lekarniška kemija sta rešili to vprašanje: privajanja krvi toliko potrebnega železa. Če ga hrana, ki vsebuje železo v majhnih količinah, ne daje dovolj, ga je treba privajati krvi s sredstvom, ki drugim organom, zlasti prebavilom ne škodi, a vsebuje železo v koncentrirani obliki in zadostni količini.

Z eno besedo: primanjkujejo železo v krvi, nastalega zaradi slabe in neprimerne hrane ali zaradi raznih bolezni, nadomeščajo taka sredstva. Med najuspešnejšimi in najbolj znanimi je »Energine« železo kisa vino, ki se dobiva v vseh lekarnah, a ga proizvaja in po pošti razpošilja Laboratorij »Alga«, Sušak.

Pridobivajte novih naročnikov!

Ljutomer

Požar. V sredo popoldne ob 5 je začelo goreti pri posestniku Vinku Rajhu v Globoki, kateremu je zgorela stanovanjska hiša, in posestniki Stajnkovi, kateri je zgorelo razven stanovanjskega poslopja tudi gospodarsko poslopje in hlevi. Ljutomerski gasilci so takoj prihiteli na lice mesta s svojo motorno brigado in ogenj hitro lokalizirali, da ni bilo še večje nesreče. Ko so se gasilci peljali z avtomobilom, je prijezdil nasproti na konju kmet in je stopil raz konja tik pred avtomobilom. Konj se je prestrašil in skočil pod avtomobil in le duševni prisotnosti g. Antona Vaupotiča, ki je vodil avtomobil na srečo s hitrostjo komaj 15 kilometrov, se je zahvaliti, da se ni zgodila velika nesreča. Na avtomobilu so pokvarjeni nekateri deli, konj pa je opraskan po zadnjih nogah.

Slovo. Te dni se poslavlja od nas gospod kaplan Jožef Presnik, ki se preseli, kot župnik, na svoje novo mesto k Smihelu nad Mozirjem v Savinjski dolini. G. kaplan Presnik je vse svoje moči žrtvoval dramatičnemu odseku Prosvetnega društva in je spravil na oder krasne zgodovinske igre, osobito iz časa preganjanja kristjanov. Gojil je tudi, sam izvrsten pevec, lepo petje. Z g. Presnikom zgubimo vzor-duhovnika. Želim mu iz sreča v njegovem novem delokrogu toliko uspeha, kakor ga je imel pri nas.

Gornja Radgona

Da se naš trg gospodarsko prav veselo razvija, nam dokazuje zlasti stavbeno gibanje zadnjega časa. Nove stavbe so trgovska hiša g. Franca Korošca, občinska palača, žaga pri Lančevju in pri kolodvoru, stavba murske regulacije, tri hiše na občinskem travniku, in ob cesti pred cerkvijo delavnica mizarskega mojstra Hujca, ki je že pod streho, ter hiša dr. Breznika, kjer se že dela temelj. Poleg teh novih stavb so se izvršila različna popravila, prezidave na starih stavbah — kjer še posebej omenimo novo oljarno gosp. Franca Korošca, — prej gospodarsko poslopje. Vse naše gostilne, trgovine in druge obrti imajo dovolj dela in prometa, trgovina z inozemstvom (izvoz) in z zaledjem se je razmahnila v toliki meri, da je ne more več požirati naš kolodvor s svojimi ozkimi prostori. Vse drugače pa se godi našim sosedom preko Mure. Ker so odrezani na dveh straneh svojega trikota od gospodarskega zaledja, je razumljivo, da se vrši v njih počasen, pa nevaren proces hiranja, tako da že bridko obžalujejo zlasti obrtniki in trgovci svoj odpad od Jugoslavije. Vse njihove nacionalne prireditve in vse njihove plosče na magistratu, kjer se med junaki, padlimi za nemštvo, čita precej slovenskih imen, ne morejo zadržati gospodarskega propada »Radkersburga«. »Radkersburg« je izoliran, na njegov račun pa se razvijata Murska Sobota in Gornja Radgona. Slišali smo, da hočejo merodajni činitelji pozabiti na cesto Sv. Benedikt—Gornja Radgona, kar bi bila velika gospodarska izguba za vse prizadete kraje. Pozabiti namreč ne smemo, da je Gornja Radgona najvažnejša obmejna točka naših Slov. Goric.

Slovenska Krajina

Nova masa v Turnišču. Zadnja leta je bila Slovenska krajina bogata na novih masah. Letos bo imela samo eno. Daroval jo bo G. Jožef Vojkovič iz Turnišča v nedeljo, dne 20. t. m. G. novomašniku iskreno čestitamoi!

Nov rodovniški odsek. Za povzdigo živinoreje se je ustanovil v Strukovcih rodovniški odsek. Takoj je pristopil 37 članov, v rodovniško knjigo pa je bilo vpisanih 53 krav. Odsek se razteza na občini Strukovci in Puževci, pozneje pa se razširi tudi na občini Skakovci in Lemerje.

Rekord Premurske tiskarne. Imenovana tiskarna v M. Soboti je pretekli teden dosegla rekord. Dasi razpolaga samo s tremi črkostavci, je tekem šestih dni izgotovila eno knjigo (103 strani v 8°). Razen tega je redno ekspedirala Marijin list (6000 izv.), Novine (4000 izv. in Muravidek (krog 900 izv.). K temu uspehu je prejela od večih strani čestitke.

Premovanje konj za vso Slovensko krajino se bo vršilo v torek, dne 19. avgusta t. l. ob 10 popoldne v Belčincih. K premovanju se pripustijo samo lepi mrzlokrvni konji. Za vsako priglasno žival je potrebno, da se prinese skočni list kot dokaz, da žival izvira od državnega ali licenciranega zasebnega žrebca. Ocenjevanje ter delitev nagrad se bo vršilo v štirih skupinah: 1. Kobile z žrebci, ki so starejši kot štiri leta; za žrebe in te triletne, ki so bile pripuščene ali nepripuščene ter štiriletne, ki so bile pripuščene; za pripuščene in prinesli skočni listek. 3. Zrebički enoletni in prinesli skočni listek. 4. Zrebički enoletni in dvoletni. 4. Zrebički enoletni in dvoletni ter ti samo najboljše pasme.

Anton Čehov:

Študent

Od kraja je bilo lepo, tiho vreme. Drli so se kosi in blizu, sredi močvirja, je otožno bobnelo neko živo bitje, kot da bi pihalo v prazno zelenko. Mimo je zletel samotni kljunač, in po njem oddan strel se je doneče pa veselo razlegel v pomladni zrak. A ko se je v gozdu stemnilo in je nepričakovano neprijetno od vzhoda zapihal mrzel oster veter, je vse obmolnilo. Ledene igle so prepredle mlake, in v gozdu je postalo neprijetno, divje pa pusto. Zadišalo je po zimi.

Ivan Velikopoljski, študent duhovne akademije, cerkovnikov sin, ki je v zasedi prežal na kljunače, se je spravil domov in korakal po stezi skozi poplavljen travnik vedno naprej. Prsti so mu postali trdi od mraza, in lica so žarela od vetra. Zdela se mu je, da je zmotil ta nepričakovani, nenadni mraz soglasje in red, da je postala plaha narava sama in se je radi tega zgostila večerna tema preje kakor navadno. Vse naokrog je bilo samotno in nekam posebno mračno.

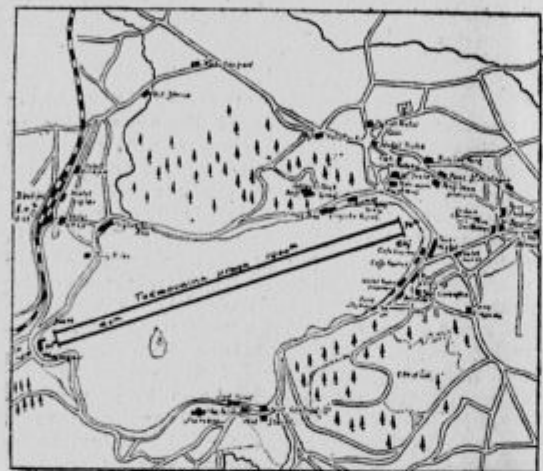
Edino na vdovjem zelniku ob reki se je svetilal ogenj: sicer pa je tonilo v mrzli večerni megli vse ostalo daleč naokoli in celo v tej smeri, kjer je ležala kake štiri kilometre najbližja vas. Študent se je spomnil, da se dela njegova mati, ko je on odhajal iz hiše, v veži bosa na tleh in svetlila samovar, oče pa je ležal na peči in kašljal; danes je bil veliki petek, radi tega niso doma ničesar kuhali, in se mu je obupno hotelo jesti. Zdaj se je študent ježil od mraza in mislil, da je moral pihati prav isti veter tudi v časih, ko so vladali Rjurik, Ivan Grozni ali Peter Veliki. Tudi v njih letih sta vladali prav isti huda revščina in lakota; bile so iste potlačene slamnate stre-

Jugoslavija : Bolivija 4 : 0 (0 : 0)

Ze prva zmaga naše reprezentance je presenetila. Se bolj je pa presenetila druga zmaga. Sedaj ne more več biti govora, da so naši zmagali le slučajno. V Južni Ameriki, novi domovini nogometa, ki je postal po zmagi Urugvajcev v Evropi leta 1924 pravi narodni sport, zmagati, to je velik dogodek. S temi zmagami so se Jugoslovani edini od evropskih reprezentanc kvalificirali za nadaljnje semifinalne tekme. Ker so pokazali v teh dveh tekmah solidno znanje, je pričakovati tudi v nadaljnjih tekmah uspehov. Kajti proti Boliviji so naši igrali še boljše kot v prvi tekmi. Ne samo, da so vzdržali oster tempo, ki so ga diktirali temperamentni južnjaki, temveč so ravno radi silnega tempa zmagali. Z lastnim orožjem so bili premagani Bolivijci. Ta borba je bila veliko bolj

Veslaške tekme na Bledu

Danes in jutri se bodo vršile na Bledu prvič — tudi v Sloveniji — velike veslaške tekme. V drugih državah, kjer je ta panoga sporta veliko bolj razvita in starejša kot pri nas, so veslaške tekme višek vseh sportnih prireditev. Sto tisoč gledalcev sledi svetovno znani veslaški tekmi univerz Oxforda in Cambridgea. Silka pri tej tekmi se ponavlja pri vseh večjih prireditvah po drugih državah. Le pri nas, čeprav je dosti vodja, ne poznamo v pravem pomenu besede tega sporta. V obmorskih mestih so klubi, ki vsako leto tekmujejo tudi v inozemstvu in to celo uspešno, ob naših rekah so pa klubi v Zagrebu in Belgradu. Drugi z ljubljanskim vred s sportnega vidika ne pomenijo dosti. Ker se pa Bled čezdalje bolj razvija v eno najboljših letovišč, so nujno potrebne za razvedrilo gostov tudi večje sportne prireditve. Kakor nalašč je pa blejsko jezero ustvarjeno za veslaške tekme. Blejci, v svesti gornjih dveh dejstev, vrše velike priprave. Po teh sodimo, da bo imel Bled danes in jutri dosedaj največje sportne prireditve.

Pogled na tekmovalno progo.

Ze teden dni so na Bledu veslaški klubi Gusar iz Splita, Krka iz Šibenika, LSK iz Ljubljane, HVK iz Zagreba, Veslaški klub iz Belgrada, Dunav iz Pančeva in Gusar iz Zagreba. Ti klubi tvorijo elito naših veslačev, od katerih so si zlasti oni iz obmorskih krajev že priborili lepe uspehe v inozemstvu. Med njimi se bo vršila tudi ogorčena borba za zmago. Žal da bo na današnji mednarodni tekmi startal samo en klub in sicer iz Augerna pri Dunaju. Istčasno se vrše namreč na Koroškem običajne regate, kjer sodelujejo vsi boljši klubi iz Avstrije. Prijavil se je tudi tržaški veslaški klub, ki pa ni dobil dovoljenja za potovanje. Vseeno bodo pa vsi ti sodelujoči klubi v stanu pokazati, na kaki višini je ta panoga sporta. Poleg teh veslaških tekem se bodo vršile tudi plavalne in skakalne tekme. Ilirija nastopi na Bledu s svojimi najboljšimi močmi. Ta nastop bo porabila za glavni trening pred prvenstvi. Najbrž bo startalo tudi Primorje. Tako, da tudi plavalne tekme ne bodo v zanimivosti zaostajale za veslaškimi.

Kolesarsko društvo »Zarja« Zg. Kašelj prireditve v nedeljo 20. t. m. kolesarsko dirko za društveno prvenstvo in društva, včlanjena v koturaskem savezu, na progi Vevče—Litija in obratno. Start in cilj, kakor tudi prireditve je pri gostilni g. Franc Anžur, Vevče. Začetek ob 14 popoldne.

ogorčena kakor pa prva. Posebno še, ker igrajo v Južni Ameriki bolj ostro kot smo pri nas vajeni. Vendar je to težko tekmo vsaj objektivno sodil urugvajski sodnik.

Prvi rezultat teh naših uspehov se je že pokazal. Prihodnje olimpijske igre prirede Združene države. Ameriški delegat pri olimpijskem komitetu in predsednik olimpijskega odbora William Garland se zelo trudi, da bi pridobil naše reprezentante za nastop na tej olimpijadi. Izrekel je, da je Jugoslavija po teh nepričakovanih uspehih v Montevideu zelo privlačna sila. Zatorej ni izključeno, da bo odšla naša sportna reprezentanca tudi v Los Angeles prihodnje leto. Vse to so značilni pojavi, ki bodo gotovo prestižu naše domovine mnogo koristili. O tej drugi tekmi bomo še prinesli obširno poročilo.

Kolesarsko društvo »Sava« vabi svoje člane, da se udeležijo dirke in prireditve kolesarskega društva »Zarja« v Vevčah, ki se vrši v nedeljo dne 20. t. m. ob 14 popoldne.

Mariborski sport

GSK (Gradec) : SK Rapid. V nedeljo 20. t. m. gostuje v Mariboru old boys moštvo Grazer Atletik Kluba proti old boys moštvu SK Rapida. Tekma se bo vršila ob 15.30 na igrišču SK Rapid. Sodil bo g. Nemec.

SK Železničar : SK Rapid. Po daljšem presledku se srečata v nedeljo ob 17.30 na igrišču SK Rapid v prijateljski tekmi SK Železničar in SK Rapid. Tekma bo vsekakor jako zanimiva in bo sodil g. Mohorko. Predpoldne ob 9.30 se vrši na igrišču SK Železničar prijateljska tekma rezerve SK Rapid : SK Železničar. Sodnik g. Vesnauer.

Inozemski sport

TOUR DE FRANCE — 11. IN 12. ETAPA.

Francozi še vedno trdno vodijo, čeprav so postali tudi belgijski dirkači prav nevarna konkurenca. Tudi ne bi marsikdo pričakoval, da bo nemški team ob koncu 12. etape trdno na tretjem mestu. Presenetila pa je gotovo vest, da so italijanski kolesarji na zadnjem mestu v vrstnem redu posameznih držav.

209 km dolga je bila proga dvanajste etape, ki je šla od Montpellierra do Marseillea. Vožnja je potekla brez kakih posebnih dogodkov. Zmagovalec dvanajste etape je bil Francoz A. Magne v času 6:41:42 ur. Sledili so mu Pelissier, Taverne, Leducy itd. — Kot posameznik je še vedno na prvem mestu Leducy (Francija), dočim je Pelissier peti.

Brez kakih nezdov je bila prevožena enajsta etapa, ki je bila dolga le 164 km in je šla od Perpignana do Montpellierra. Kolesarji so vozili povprečno s hitrostjo 33 km na uro. V tej etapi je zmagal znani Francoz Pelissier, ki se je že nekako na sredini pota odtrgal in potem vozil sam do cilja. Rabil je za to progo 4:55:19 ur. Čez 3 minute nato je pridikal Italijan Guerra, ki sta mu sledila Francoza A. Magne in Leducy.

Menda bo pa le res... Nemci so zvedeli iz zanesljivega vira, da so Angleži odločeni na svojih tleh sprejeti nemško državno nogometno reprezentanco in v tej revanšni igri dokazati pravo višino angleškega nogometnega sporta.

Angleške želje. V Wimbledonu je utrpel angleški tenis precejšen poraz. Angleži pa zato ne bodo nič odnehali, ampak so odločeni, nivo teniskega znanja dvigniti z vsakimi žrtvami. Tako so sklenili poslati čimveč svojih igravcev v inozemstvo, da bodo tam na velikih turnirjih mogli stopiti v stik z najboljšimi evropskimi igralci tenisa in tako izboljšati svojo igravsko rutino ter s tem zopet vrniti angleškemu tenisu prejšnji ugled.

OKOLI EVROPE.

Zasluga Francozov je, da so našli način mednarodnega tekovanja tudi za letalni sport. Ze 1. 1910 so bile take tekme aeroplanov, toda veliko manjšega obsega. Tedaj je bil junak oni pilot, ki je v enem poletu napravil pot 30 km. Takrat je v Nemčiji tekmovalo 12 pilotov na progi, dolgi nekaj več kakor 200 km. Za ta polet pa je bilo predvidenih 12 dni. Kako vse drugače pa je danes!

Dne 20. julija bo startalo okoli 100 aeroplanov k poletu okoli Evrope v 12 dneh. Vsa pot je dolga okoli 7500 km in bo šla preko Nemčije, Francije, Anglije, Španije, Švice, Češkoslovaške, Avstrije, Poljske in Danske. Pilotom je dano na prosto, da končajo mesto v 12, tudi že v 8 dneh ta polet. Dolžnost jim je le ta, da obiščejo skupno 27 aerodromov v vseh naštetih državah. Kriterij tekovanja ni v prvi vrsti brzina, temveč zanesljivost motorja.

stresel glavo in vprašal:

»Saj si bila v cerkvi, ko so čitali dvanajsti evangelij?«

»Sem,« je odgovorila Vasilisa.

»Če se spomniš, je rekel Jezusu Peter med zadnjo večerjo: »S teboj sem pripravljen iti tudi v ječo in v smrt.« Gospod pa mu je rekel nato: »Povem ti, Peter, petelin danes ne bo zapel, dokler trikrat ne utajiš, da me poznaš.« Po večerji so obšle Jezusa na Oljski gori smrtno težave in je goreče molil. A ubogega Petra se je polastil srčen obup, oslabil je, oči so mu postale težke, in nikakor ni mogel premagati spanca. Zaspal je. Potem pa, kakor si slišala, je poljubil Kristusa iste noči Juda in ga izdal mučiteljem. Peljali so Ga zvezanega k velike-mu duhovniku in bili v obraz, Peter pa, one-mogel, po obupu in tesnobi izmučen, mu je sledil. Premalo je spal to noč, saj razumeš, in je slutil vnaprej, da se bo zdaj, prav kmalu, zgodilo na zemlji nekaj grozovitega... Saj je vroče, iz vsega srca imel Jezusa rad, in zdaj je gledal oddaleč, kako so ga bili...«

Lukerja je pustila žlice in uprla v študenta nepremične oči.

»Prišli so k velikemu duhovniku,« je ta nadaljeval; »pričeli so izpraševati Jezusa, hlapci pa so medtem zakurili sredi dvorišča ogenj, ker je bil mraz, in se greti. Peter je tudi stal med njimi pri ognju in se grel, prav tako, kakor sedaj jaz. Ko ga je videla neka dekla, je rekla: »Tudi ta je bil z Jezusom,« to je torej pomenilo, da bi tudi njega bilo treba peljati pred zbor. Najbrž so ga tudi dvomljivo in ostro pogledali vsi hlapci, ki so posedali okrog ognja, kajti je prišel v zadrego in rekel: »Ne poznam ga.« In malo potem je v njem zopet nekdo spoznal enega od Jezusovih učencev pa rekel:

* To je na Veliki petek.

Ne bo lahko to tekovanje. Dvakrat bo treba preleteti Kanal, kar bo morda celo nevarno, ker so udeleženi pri tekovanju le manjša letala. Treba bo preko Pirenejev, skalovite Švice itd. Povsem nezna zemlja bo za marsikaterega pilota Španija. Megla, dež, bolj gotovo pa silna vročina bo zahtevala od tekmovalcev mnogo napa.

Start in cilj je v Berlinu. Lansko leto je zmagal Nemec Morzik in vsled tega ima letos Nemčija pravico organizirati to pomembno mednarodno tekovanje.

PLAVANJE.

Ogri zmagali tudi v Inomostu. V Ljubljani smo imeli priliko videti zadnjič, kako krasno je razvit ogrski plavalni sport. Boljši ogrski plavalci, kakor oni, ki so posejeli Ljubljano, pa so obiskali Inomost. Tudi tukaj je ta B-team ogrske plavalne zveze dokazal čudovito nadmočno posebno v water-polo igri. Vsa prva mesta so osvojili Madžari. Tako je v prsnem plavanju na 100 m zmagal Hild (Ogrska) v času 1:19.6 min. 100 m hrbtno je prvi preplaval Madžar Nagy v času 1:16.8 min. Najostrejša pa je bila borba v plavanju na 100 m (prosti stil), kjer je moral Kanasi (Ogrska) napeti vse sile, da je bil prvi v času 1:10.6 min. — Water-polo tekma pa je končala z rekordno zmago Ogrov, ki so z 20:0 porazili Avstrijce.

RAZNO.

München-Dunaj 4:0. V Badnu se je vršila omenjena medmestna hockey-tekma, ki so jo Monakinci zasluženo s 4:0 zaključili v svoj prid. Posebno je ugajala napadalna vrsta Münchena.

Narči Bavarske. Argentinci so povabili bavarsko amatersko boks-zvezo, da sodeluje s svojimi najboljšimi močmi na boks turnirjih v Južni Ameriki. Če bo nemška državna boks zveza dovolila te nastope, bo Bavarska, tako so se odločili, ugodila temu vabilu. Tako bi se prvo mednarodno srečanje Bavarske proti Argentini vršilo v marcu 1931 in sicer v Münchenu, dočim bi se revanšna borba izpeljala v novembru 1931 v mestu Buenos Aires. Nemška ekspedicija bi ob tej priliki nastopila še v Rio de Janeiro, Montevideo in San Paulo

TENIS.

Turnir na Semmeringu, ki se je pravkar pričel, bo vsled udeležbe vseh boljših teniških igravcev Avstrije, Nemčije, Češkoslovaške, Jugoslavije, Rumunije, Poljske, Ogrske itd. dosegel gotovo lep uspeh. Posebno srečna je vsekakor pridobitev Američana Bella, ki je že v Wimbledonu dokazal svojo izredno igravsko tehniko. Omenimo naj samo njegovo zmago nad izbornim Čehom Menzel-om.

Radio

Programi Radio-Ljubljana:

Sobota, 19. julija: 12.30 Plošče. 13.00 Časovna napoved, plošče. 13.30 Iz današnjih dnevnikov. 18.30 Koncert radio orkestra. 19.30 O športu predava Marjan Dobovšek. 20.00 Prenos iz Belgrada. 20.00 Časovna napoved in poročila. 22.15 Prenos z Bleda.

Nedelja, 20. julija: 9.30 Prenos cerkvene glasbe. 10.00 P. dr. Gvido Rant: Versko predavanje. 10.20 Okorn Jože: O čebelarstvu. 11.00 Koncert radio orkestra. 12.15 Tedenski pregled. 15.00 15.00 Prenos plavalnih in veslaških tekem z Bleda. 20.00 Koncert radio orkestra: Jugoslovanska glasba. 21.00 Prenos z Bleda (Erich Herse Jazz-orkester). 22.00 Časovna napoved in poročila. 22.15 Plošče

Drugi programi:

Nedelja, 20. julija.

Belgrad: 12.30 Narodna glasba. 15.00 Ciganska glasba. 17.30 Koncert na citre. 19.30 »Komični sluga«, enodejanka. 20.00 Vokalni koncert. 22.00 Koncert balajk. — Budapest: 11.15 Odlomki Kalmanovih operet. 17.15 Koncert. 18.00 Koncert vojaške godbe. 19.30 Ogrske popevke. 20.45 Ciganska glasba. — Dunaj: 11.05 Glasba iz dobe 1820 do 1840. 13.05 Opoldanski koncert. 15.00 Pevske točke. 15.20 Popoldanski koncert. 19.00 Komorna glasba. 19.30 Pevske točke. 20.40 Enodejanka: 1. Mož z röntgen-očmi. 2. Norec v prenočišču. 3. Zaroka. Nato večerni koncert. — Milan: 19.30 Lahka glasba. Sekstet. 20.40 »Nova ljubezen«, opereta; nato plesna glasba. — Praha: 20.20 Koncert na kitaro. 20.20 Koncert praškega kvinteta. 20.50 Koncert orkestra. — Langenberg: 20.00 Narodni koncert, orkester, nato lahka glasba. — Rim: 18.00 Plesna glasba. 21.02 »Rigoletto«, opera. — Berlin: 18.25 Narodne pesmi severnih narodov. 19.00 Plošče. 20.00 Ljudski orkestralni koncert. — Toulouse: 13.00 Koncert radio orkestra. 18.00 Koncert opernega orkestra. 20.25 Pesmi. 21.00 Plesna glasba. Vojaske pesmi. — Breslau: 18.30 Citre in kitaro. 20.15 Narodni koncert. 22.40 Plesna glasba.

«Tudi ti si izmed njih.» A Peter je to zopet zatajil. In še tretjič ga je nekdo nagovoril: »Ali te nisem videl z njim na vrtu?« Peter pa je tretjič utajil. In takoj nato je zapel petelin. Zdaj je Peter oddaleč pogledal Jezusa in se spomnil besed, katere mu je On rekel med večerjo... Spomnil se je, se zgrozil, odšel z dvorišča, pa se brezupno zjokal. Tako tudi stoji v evangeliju: »Šel je ven in se bridko zjokal.« Kar vidim vse to: na vrtu je globoka tišina in grobna tema, in se komaj sliši v tej tišini zamolklo ihtenje...«

Študent je vzdihnil pa se je zamislil. Vasilisa se je še vedno vlnudno smehljala, a nenadno ji je ušlo ihtenje. Debele, obilne solze so ji stekle po licih, in si je z rokavom zastrla obraz od ognja, kot da bi se sramovala svojih solz. Lukerja pa, ki je nepremično gledala študenta, je zardela, in njeno lice je dobilo težak, napet izraz, kakor ga ima človek, če taji hudo bolečino.

Hlapci so se že vračali od reke in je bil eden od njih, na konju prav blizu, tako da ga je razsvetlila nemirna trepetajoča luč od ognja. Študent je vdovama voščil lahko noč in odšel naprej. Zopet je nastala tema, in ga je pričelo zebsti v roke. Pihal je divji veter: res je tako izgledalo, da se bo povrnila zima in težko je bilo verjeti, da bo pojutrinjem velika noč.

Zdaj je mislil študent na Vasiliso: če se je zjokala, je pomenilo to, da se je tako ali drugače tikalo nje vse, kar je doživel Peter v ono strašno noč...

Študent se je ozrl. Samotni ogenj je mirno plapolal v temi in ni bilo videti poleg njega nobenega človeka več. Študent je zopet pomislil, da se je morala Vasilisa zjokati pa njena hči se zavzeti nedvomno radi tega, ker se je tikalo sedanosti ono, kar je naš sedaj pripovedoval in kar se je dogodilo pred devetnajsti-

Pod grajskim jarmom

Naš marljivi F. Erjavce je v letošnji »Mladinski Matiji«, ki jo izdaja UJU v Ljubljani, obogatil naš knjižni trg z lepo knjižico, ki je, mimogrede povedano, njegovo petindvajseto, torej jubilejno dlo v teku enajstih let pisateljskega delovanja na slovenski kulturni niivi.

Knjižica slove »Pod grajskim jarmom« in zelo uspešno združuje narodnozgodovinski namen s točnostjo zgodovinskega materiala, ki ga avtor v dočuten pripovedni obliki podaja tako, da se zlasti v mlada srca z neizbrisno silo vtisne. Mirno rečem, da prav redki slovenski pisatelji modernih dobe tako globoko umevajo naš narod, to je, kmetiško jedro njegovo, kakor Erjavce. Zato tudi nihče tako kot on ni bil poklican priklicati nam zopet v spomin vsestoletno borbo slovenskega naroda za svoj obstanek, jezik in kulturo — saj to je vsa vsebina naših kmetijskih punfov, ki so viški našega narodnega eposa trpljenja, potrpljenja pa vztrajnosti, ki nam je ohranila slovensko vas, z njo pa ves naš narod!

Pri tej priloiki naj omenim, da Slovenci bridko pogrešamo slovenske kulturne zgodovine, da imamo pač deloma označene deloma v tem smislu precej dobro obdelane njene epohe, celotnega razvoja v veliki sintezi pa nam je potreba ko vsakdanjega kruha. Naša socialna bit, zgodnji srednji vek, ko se je našemu kmetu še dobro gojilo, globok pretes reformacije z zanimivo pojavo Primoža Trubarja in njenimi še danes malo odgonetnimi religioznimi in družabnimi problemi, tudi kar se našega naroda tiče; nadalje duhovno tako bogati barok, piš francoskega revolucijskega viharja mimo naših dežel z idejami, ki so pripravljale ustavne borbe, v katerih se je šele rodil naš narod v modernem pomenu — vse to kliče po peresu mojstra, ki ne bi bil samo zgodovinar-zbiratelj, ampak intuitiven genij, ki vidi predvsem celoto, v katero so spojeni smiselno vsi deli in drobci.

Erjavceva knjižica je tak del, eden najvažnejših, s kulturnozgodovinskim smislom zaje in zelo mično podan, predvsem pa tako obdelan, da se bodo idealna srca ogrela v ljubezni za svoj narod in njegovo zgodovino.

Knjižico zato najtopleje priporočamo vsakemu Slovencu! Ina tudi lepe slike. —e—

*

Zbirka moskih pevskih kvartetov. Jos. Skalar v Ljubljani je izdal te dni v prikladni žepni obliki ležeče male osmerke deset moskih zborov. Pripravnih za kvartete. Kvarteti res rabijo prikladnih pesmi, združenih v enotno izdajo in jim bo zbirka prav prišla. G. Skalar namerava še nadalje zvezke; čisti dobiček pa namenja spomeniku Davorina Jenka in Matičnemu kvartetu za potovanja. Topot je izdal pesmi Hajdriha, Marinkoviča, Mirka, Svetka, Juvana, Pavčiča, Foersterja in eno koruško narodno. Pesmi niso izbrane po nobenem drugačnem kakor kvalitetnem in tehničnem vidiku, pa bi le bil knjigi v prilog kak red, recimo razvojni ali stilni ali kaj. Bomo videli, kaj prinese nadaljnji zvezki. Upajamo, da se bodo tudi sodobni glasbi kaj oddolžili. Zbirko priporočam zborom in kvartetom. Jodisi zelo, bodisi srednje ali manj uvežbani, vsi bodo kaj zase našli v njej. V.

*

Sveta Cecilija, št. 34, prinaša dr. Goglijev pregled zagrebške komornoglasbene sezone zadnjih let (zelo bogata sezona). M. Ivšič piše o glasbenem življenju v Rimu. K. Grušič razmišlja o tem, kako bi se pospešil napredek cerkvenega pelja in glasbe na Hrvaškem (torej je tudi tam ta problem aktualen). Dr. G. referira o dr. Širolovi muzikološki razpravi v Zborniku za nar. život z naslovom »Problemi našeg muzičkog folklorac. Opozorjam vse, ki se zanimajo teoretsko za narodno pesem, da to razpravo prečitajo. Cecilija informira o koncertni in operni sezoni v Zagrebu in Belgradu, skrbi za aktualne zgodovinske doneske in za obdelavo glasbenega folklorja in ima bogato kroniko, pregled izdaj in literature o glasbi in je menda naš najboljši glasbeni list sedaj. Priporočamo jo, med Slovenci je bolj malo razširjena. V.

Izmed sodobnih književnih izdaj so

dr. Ivan Pregljevi izbrani spisi

priznано tako po vsebini kakor po opremi na prvem mestu.

Vsak zvezek stane broširan Din 45 — elegantno vezan Din 60.—

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani.

mi stoletji. Nedvomno so imeli vsi ti dogodki vezi z obema ženama, najbrž tudi s to osamljeno naselbino, z njim samim in vsem človeštvom sploh. Saj se ni zjokala starka zato, ker ji je znal ganljivo pripovedovati, temveč zato, ker ji je bil Peter bližnji, zato, ker se je iz vsega svojega srca zanimala za to, kar se je godilo v Petrovi duši.

Nenadno veselje je vzvalovalo v njegovi duši in se je celo za trenutek ustavil, da bi zašel sapo. Dogodki, je mislil, tvorijo eno nepretrgano verigo, eden sledi iz drugega in tako sta zvezani preteklost s sedanjostjo. Dozdevalo se mu je, da je pravkar videl oba konca te verige: čim se je bil dotaknil enega konca, takoj je zadržal tudi drugi.

Ko se je z brodom vozil čez reko in se potem vzpenjal v hrib, je gledal svojo rojstno vas in zapad, kjer se je svetil ozek trak mrzle temnoroče jarje, pa je mislil, da še vedno, nepretrgoma do danes veljata ona resnica in lepota, ki sta vodila človeško življenje tam, na vrhu in dvorišču velikega duhovnika. Tvorila sta očitno vselej najglavnejše v človeškem življenju in na zemlji sploh. Polagoma sta ga prevzela občutek mladosti, zdravja, moči — saj je bil šele 22 let star — in tudi neizrečeno sladko pričakovanje sreče, neke nepoznane tajnstvene sreče. In življenje se mu je zdelo nepopolno lepo, čudežno ter polne visokega zmislja.

Poznanjski turistični in prometni velesejem

Poznanj, 15. julija 1930.

Lansko leto se je vršila v Poznanju prva mednarodna poljska razstava, ki je podala sliko napredka poljskega naroda v vseh panogah v prvih desetih letih svobode. Slajni moralni, gospodarski in finančni uspehi te razstave ter ogromne zgradbe, sezidane nalašč za razstavo, so dali slutiti, da bo poznanjski velesejem trajna ustanova. In res je pred štirimi dnevi minister trgovine in industrije vprilo poslanikov pri poljski vladi zastopnikov držav otvoril drugi poznanjski velesejem. Letošnji zaveza mo po obsegu samo pičlo polovico lanskega, vendar pa je zelo zanimiv in poučen. Posvečen je samo prometnim sredstvom in turističkim. Udeležilo se ga je 19 tujih držav, med njimi tudi Jugoslavija.

Razstava nudi izredno krasen pregled najnovejših prometnih sredstev, od ozkoizorne lokomotive do najmoderneje češke in do spalnih vagonov. Vagoni za prevoz ranjenecov se vrste za vagoni za prevoz rastlinskih sadik in za vagoni za prevažanje sviloprejk. Zanimiva je zlasti konkurenca med nemško in češko industrijo za izdelovanje železnih vagonov in lokomotiv. Z nekako vsiljivostjo se hoče vplesti med njiju italijanska industrija. Vsi važnejši mestovi in železniška križišča v Poljski so ponazorjeni v posnetkih iz gipsa in lesa, ravno tako tudi plovne reke in prekopli. Posebne statistične tabele kažejo naraščanje poljskega železniskega omrežja in železniskih uslužbenecv. Skoraj polovica velike dvorane je posvečeno vprašanju, kako izbira poljska železniska uprava na psihofizičen analitičen način duševno najbolj bistre, živčno zdrave in telesno najurnejše in najspretnejše uradnike in delavce za posebno odgovorna in težavna mesta. Tej znanstveni izbiri se je zahvaliti, da je na Poljskem zelo malo železniskih nesreč. Na posebni karti pokaže skopljena slika najprej zanimivosti katkega poljskega mesta, nato pa pokaže električna kaka oro odhoda vlaka v ta kraj in najbližjo zvezo. Pretresljivi so ogromni albumi fotografij razrušenih poljskih kolodvorov in uničenih vagonov ter lokomotiv ob koncu svetovne in poljsko-boljševičke vojne.

Skoraj vsa poljska važnejša mesta vežejo državne avtomobilne zveze. Na posebnih reliefih so ponazorjene te zveze, takoj zraven pa te bode v oči čas odhoda in prihoda ter vozovna, ki je celo nekaj cenejša od tretjega razreda brzovlaka. V avtomobilni industriji vzbujajo največjo pozornost lahki avtomobili najnovejših iznajdb. Kakor v oddelku za železnice je tudi v oddelku za avtomobile več iznajditeljev samih prisotnih pri svojih iznajdbah, katero skušajo predati velikim industrijskim podjetjem ali državam.

Središče velesejma tvori razstava potniških letal najnovejših tipov. Vsakdo lahko gre v letalo, se vsede vanj in se prepriča, da je letalski promet vsaj tako siguran kakor železniški. Brez dvoma bo se večina udeležencev razstave osvobodila predsodkov do prometa z letali, kar je za razvoj poljske letalske industrije velike važnosti.

Za izobražence zelo zanimiva je razstava kartografskih izdelkov prof. Romerja. Zemljevidi tega podjetja se lahko ne samo merijo s podobnimi nemškimi proizvodi, ampak jih tudi daleko prekašajo. Zelo obsežen je poljski turistični oddelček. Vsa-

ko izmed 17 vojevodstev ima svoje prostore. Tu se vrste fotografije krajev, domača industrija, ponazoritve seg in navad, narodne noše, domače in divje živali v teh krajih, obdelovanje zemlje itd. Nekatera vojevodstva so postavile tudi kmetijske hiše skoraj v naravni velikosti.

Nemčija kaže kakor v izživanje v filmu ravno Gornjo Šlezijo, kjer prebivajo Poljaki. Vse nemške spakedranke za krajevna in mestna imena imajo namen zakriti svetu poljski značaj teh krajev. Italija dela kričečo reklamo za sebe, svobodno mesto Gdansk, ki pod vplivom Nemčije ni pripadlo Poljski in radi nemškega kumstva rado nagaja Poljski, skuša na vse mogoče načine izvabiti Poljake v svoje kopališče in jih odvrtiti od Gdynje, poljskega mesta in pristanišča ob Baltijskem morju, ki ga je po ameriškem načinu osnovala Poljska pred petimi leti.

Ogrska kar oblaaga udeležence razstave s fotografijami ogrskih lepot in znamenitosti. Njen zastopnik z izredno prijaznostjo in finostjo vabi poljsko aristokracijo v svoja letovišča in v Budimpešto.

Jasno je, da me je posebno zanimal jugoslovanski oddelček. Na prvi pogled sem spoznal, da ga je urejeval nekdo, ki niti najmanj ne pozna poljske duše in poljskih razmer. Kako bi namreč mogel biti sicer ta oddelček urejen tako, da Poljakov ne samo ne more privabiti, ampak jih naravnost odbija. Kdor je urejal jugoslovanski oddelček, bi moral najprej upoštevati dejstvo, da najbolj izobraženi vodilni poljski krogi imajo o Jugoslaviji tako nejasne predstave kakor naši o Poljski. Upoštevati bi moral, da imajo Poljaki vsled svojevrstnega zgodovinskega razvoja predsodek proti pravoslavnim slovanskim narodom. Zakaj ruski jarem je dolgo tlačil Poljake, ukrajinski kozaki so cela stotletja delali težave nekdanji poljski državi in selanja ukrajinska in beloruska parlamentarna reprezentacija delata očitno za odepce teh številnih narodnih manjšin od Poljske. Pravoslavni slovanski sosedi Poljakov so še tudi na razmeroma mnogo nižji kulturni stopnji. Tako si tudi Poljaki predstavljajo Srbe. Ne vedo pa, koliko je v Jugoslaviji katoličanov. Celo eden izmed vodilnih krogov poljskega katoliškega pokreta mi je danes omenil, da je mislil, da je v Jugoslaviji 80 odstotkov Srbov. A razstava bi morala apelirati predvsem na katol. poljske kroge. Saj je plemstvo in ogromna večina Poljakov otroško verna. Zato bi morala vabiti Poljake predvsem v katoliške kraje, kjer bi se sami po sebi osvobodili tudi predsodkov do pravoslavnih Srbov. Zakaj glavno je, da Poljaki sploh k nam pridejo in da nas spoznajo.

Naravnost odbijajoče vplivajo slike bosanskih mohamedancev in južnosrbjskih Turkov. Ali mislite, da se bodo Poljaki ogrevali ravno za jugoslovanske mohamedance, ko se že doma navdušujejo umazanij in ušvih židov? Tudi izbira slik dalnaimskih mest ni posrečena. Naravnost neodpušljiv greh pa je, da na razstavi ni Bleda in Rogaške Slatine, ki bi gotovo privabile v Slovenijo in Jugoslavijo tiste bogate kroge, ki grede sicer v Zakopane blizu Krakova, ki se pač z Bledom ne morejo primerjati. Zeteli bi tudi bilo, da bi oseba, ki čuva oddelček, kazala vsaj malo interesa zanj. —b—

materijala (cevi, spirit, katran, pasta, vosek, koks, karbid, cement, klingerit, šamot, jeklene krtače, smrkovo platno itd.). (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani, pogoji pa pri ekonomskem odseku te komande.)

Borza

Dne 13. julija 1930.

DENAR

Današnji devizni promet je bil srednji, čeprav je prišlo do zaključkov samo v 3 devizah. Največ ga je bilo še v devizi Praga. Tečaj so ostali v glavnem neizpremenjeni s tendenco k popuščanju. Narodna banka je kakor običajno krila vse povpraševanje.

Ljubljana (V oklepajih zaključni tečaj). Amsterdam 2268.50 bl., Berlin 1344.75-1347.75 (1346.25), Bruselj 787.84 bl., Budimpešta 988.22 bl., Curih 1095.90 bl., Dunaj 794.78-797.78 (796.28), London 274.25 bl., Newyork 56.265 bl., Pariz 221.90 bl., Praga 166.73-168.53 (167.13), Trst 295.27 bl.

Zagreb. Amsterdam 2265.50-2271.50, Berlin 1344.75-1347.75, Bruselj 787.84 bl., Budimpešta 988.22 bl., Curih 1094.40-1097.40, Dunaj 794.78-797.78, London 273.85-274.65, Newyork 56.165-56.365, Pariz 220.90-222.90, Praga 166.73-167.53, Trst 294.215-296.215. — Skupni promet brez kompenzacij je znašal 7.8 milj. Din.

Belgrad. Berlin 1344.75-1347.75, Budimpešta 986.72-989.72, Curih 1094.40-1097.40, Dunaj 794.78-797.78, London 273.85-274.65, Newyork 56.165-56.365, Pariz 220.90-222.90, Praga 166.73 do 167.53, Milan 294.10-296.10.

Curih. Belgrad 9.125, Amsterdam 207.05, Ate-ne 6.675, Berlin 122.825, Bruselj 72.68, Budimpešta 90.20, Bukarešt 3.06, Carigrad 2.44, Dunaj 72.68, London 25.025, Madrid 59.80, Newyork 514.40, Pariz 20.245, Praga 15.255, Solija 3.74, Trst 20.945, Varšava 57.70, Kopenhagen 137.80, Stockholm 138.30, Oslo 137.80, Helsingfors 12.95.

VREDNOSTNI PAPIRI

Med državnimi papirji se je danes uvrstila vojna škoda, nadalje 7% doizarski papir. Do prometa je prišlo samo v vojni škodi in v 7% posojilu Drž. hip. banke. — V bancnih papirjih je prišlo do prometa v delnicah Narodne banke in Zemaljske. V industrijskih papirjih je bil zaključen le Guttman, tečaj so ostali v glavnem neizpremenjeni.

Ljubljana. 7% Bier. pos. 97.50 bl., agrari 7% Bier. pos. 87.5 bl., Celjska pos. 100 den., Ljublj. kred. 122 den., Prastediona 905 den., Kred. zavod 170 den., Trboveljska 412 bl., Vevče 126 den., Slavbna 40 den., Šešir 105 den., Ruše 280-300.

Zagreb. Drž. pap.: 7% inv. pos. 86-87.50, vojna škoda ar. 435.50-436 (436), kas 435.50-436 (435, 436), 7.435-436, 8.435-436, 9.435-436, 12.435.50-436.50 (435, 436), 8% Blerovo pos. 97 do 97.50, 7% Blerovo pos. 86.75-87.25, 7% pos. Drž. hip. banke 86.25-86.375 (86.25). — **Bančne delnice**: Hrvatska 50 d., Katolička 36-38, Poljo 57-57.50, Kreditna 96 d., Union 191-192, Jugo 76.50-77.50, Lj. kred. 122 d., Medjunarodna 63 d., Narodna 8.100 do 8.175 (8.150), Obrtna 36 d., Prastediona 905-910, Srbska 186 d., Zemaljska 135-136 (135). — **Industrijske delnice**: Nar. sum. 25 d., Guttman 160 do 165 (160), Slavek 60-65, Slavonija 200 d., Našice 1.250-1.300, Danica 107 d., Drava 218-240, Sečera-na Osjek 330-335, Nar. ml. 20 d., Brod. vlag. 127.50-135, Union 115 d., Vevče 126 d., Isis 33 d., Ragusa 375-400, Oceania 212.50-230, Jadr. plov. 500 d., Trboveljska 405-415.

Belgrad. Narodna banka 8.300 (5 kom.), 7% inv. pos. 90 (23.000), agrari 55.75-56.50, vojna škoda

da 447.50-449.50 (1.200), Krupni kom. večji kom. da 447.50-449.50 (1.200), večji komadi prompt 450-451.25 (1.100), 8.453-454.50, 11.460 (500), 12.462-462.50 (1.000), 8% Bler. pos. 99 bl., 7% Bler. pos. 89-89.25 (46.000 dol.), 7% pos. Drž. hip. banke 88.75-89 (24.000 dol.).

Notacije naših državnih papirjev v inozemstvu: Newyork: 8% Bier. pos. 96-97, 7% Blerovo posojilo 87-87.50, 7% posojilo Državne hipotekarne banke 83.625-84, London, 7% posojilo Državne hipotekarne banke 86.25-87.

Dunaj. Dun. sav. jadr. 91.60, Wiener Bankverein 18.—, Bodencredit 47.50, Escomptegies 159.—, Zivno 93.50, Jugo 176.95, Aussiger Chemische 35.25, Slavex 155.—, Alpine 26.45, Trboveljska 50.—, Ley kam 4.05 Rima Murany 87.—.

Žito

Prijaznejša tendenca na žitnem trgu traja dalje. Pšenica gornjebačka nova notira 177.50 nakladalna postaja, a tudi po tej ceni ni skoraj nobenih ponudb. Koruza bačka in srenska velja 115 do 117.50 nakladalna postaja, a mnogi dobavitelji so, ki zahtevajo za svoje blago tudi 120 in čez. — Ječmen krmilni velja 102.50-105, pomladni 69 kg pa 125 nakladalna postaja. Oves stari, kolikor ga je še mogoče dobiti, velja 155 do 160 nakladalna postaja. — Pšenična moka niela srednje bačke znamke velja 310-315 iz nove pšenice. Promet v pšenici in koruzi je precej velik. V ostalih predmetih neizpremenjen.

Ljubljana. (Vse samo ponudbe, slov. postl. plač. 30 dni, dob. prompt.) Pšenica nova bč. 80 do 81 kg 1% 222.50-225, 79-80 kg 2% 220-222.50, 78-79 kg 2% 217.50-220, 71 kg 2% 160-162.50, ječmen spoml. 69-70 kg 2% 105-107.50, novi oz. 66-67 kg 2% 155-157.50, oves novi bar. 200-205, koruza bč. 162.50-165, moka Og bč. iz stare pšenice 405-410. — Tendenca čvrsta.

Sombor. Pšenica: bč 78-79 kg 170-175; gornjebč. 78-79 kg 172.50-175.50; sr. slav. 78 kg 160-165; sr. 77-78 kg 157.50-162.50; ban. Tisa šlep 78-80 kg 170-175; ban. Bega šlep 77.78 kg 175-180; ban. Bega kam. 172.50-177.50. — Oves: bč. sr. 150-155. — Rž: bč. nova 100-115. — Ječmen: bč. sr. 64-65 kg 95-102.50; bč. sr. letni 67-68 kg 115-120; bar. 68-69 kg 120-125. — Korusa: bč. 110-115; bč. avg. 115-120. — Moka: bč. Ogg 300-310, 2. 260-280, 5. 220-230, 6. 160-170, 7. 110-120, 8. 85-95. — Otrobi: bč. 75-80. — Tendenca: trdna. Promet: 366 vagonov.

Novi Sad. Pšenica: bč. 78-79 kg 170-175; gornjebč. 78-79 kg 172.50-177.50; ban. Tisa šlep 175.180; gornjban. 167.50-172.50; sr. 78 kg 165-170. — Ječmen: bč. sr. 63-64 kg 100-102.50; bč. sr. 69 kg 120-125. — Korusa: bč. sr. 110 do 115; sr. ladja Dunav 115-117.50; bč. sr. avg. 115-117.50; ban. 107.50-110; ban. ladja Dunav, Bega 115-117.50. — Moka: bč. Ogg, Ogg 300-310, 2. 270-280, 5. 225-235, 6. 165-175, 7. 105-115, 8. 95-95. — Otrobi: bč. neizpr. — Promet: pšenica 79 vagonov, oves 2 vagona, ječmen 1 vagon, koruza 72 vagonov, moka 17 vagonov, otrobi 16 vagonov. — Tendenca: prijazna.

Budimpešta. Tendenca: prijazna, za koruzo mlačna. Promet: živahen. Pšenica: okt. 19.— do 19.32, zaklj. 19.26-19.27, 1931 marec: 20.75-21.06, zaklj. 21-21.62. — Rž: oktober 12.15 do 12.43, zaklj. 12.26-12.28, 31. marc 13.52-13.70. — Korusa: julij 15.60-15.95, zaklj. 15.25-15.30; avg. 15-15.32, zaklj. 15-15.03. — Tranzit 13 do 13.20, avg. 13-13.05.

Les

Na ljubljanski borzi je bilo zaključeno: 2 vagona bukovih drv in 3 vagoni mešanih drv. Tendenca mlačna.

Povpraševanje je za 10 kub. m kvadrelov nar. buk. 70x70 mm, 80 cm, 10 kub. m kvadrelov nar. buk. 80x80 mm 80 cm. Ponuja pa se 40 kub. m je lovih melišč 27/27 mm 1 m.

Iz službenih objav

Razpis. Na osnovi § 31 zakona o banki upravi se razpisuje v območju okrajnega cestnega odbora v Celju štiri službena mesta banovinskih cestarjev in sicer za sledeče cestne proge: 1. mesto na progi Petrovče—Crna—Velenje od km 0.00 do km 5.00, 1. mesto na progi Celje—Laško od km 0.00 do km 3.400, 1. mesto na progi Rečica—Novi kloster od km 0.00 do km 2.887 in Letuš—Sv. Peter od km 0.00 do km 0.172, 1. mesto na progi Sv. Jurij—Planina od km 0.00 do km 5.00 in Sv. Jurij—Kolodvor od km 0.00 do km 4.400.

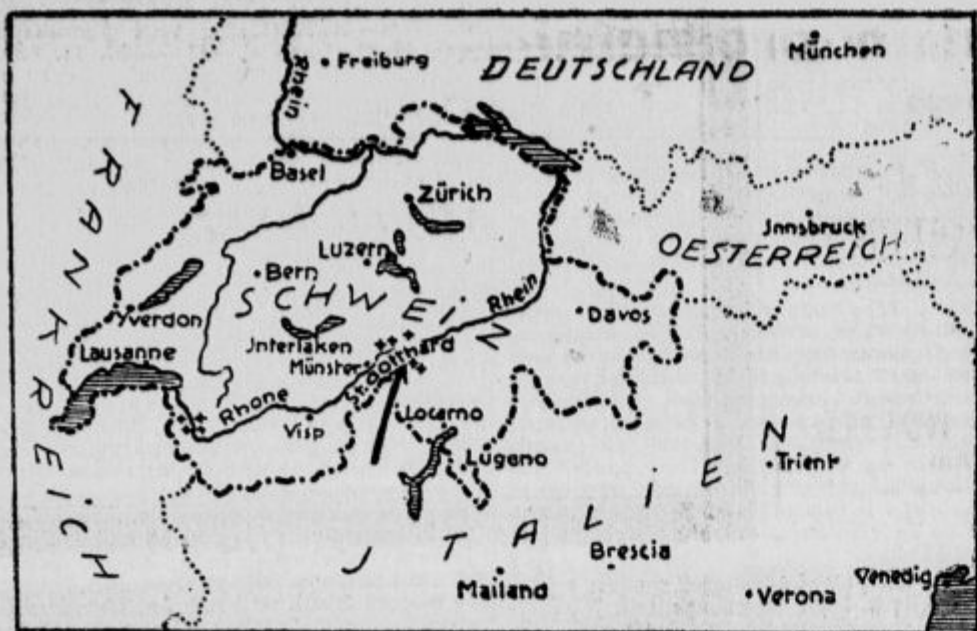
Razpis. Na osnovi § 31 zakona o banki upravi se razpisuje v območju okrajnega cestnega odbora v Mariboru tri službena mesta banovinskih cestarjev in sicer za sledeče proge: 1. mesto na cestni progi Maribor—Duplek—Sv. Martin od km 0.00 do km 5.00, 1. mesto na cestni progi Vukovski dol—Sv. Jakob—državna meja od km 5.892 do km 5.920 in od km 0.00 do km 1.975, 1. mesto na cestni progi Čresnjevec—Jodli—Pušcava od km 2.800 do km 5.152 in Sv. Lovrenc—Sv. Lovrenc trg od km 0.00 do km 1.538.

Razpis. Na osnovi § 31 zakona o banki upravi se razpisuje v območju okrajnega cestnega odbora v Smarju pri Jelšah službeno mesto banovinskega cestarja in sicer na cestni progi Sv. Jurij—Sv. Urban—Kozje od km 5.00 do km 7.500.

Razpis. Na podlagi § 31 zakona o banki upravi se razpisuje služba banovinskega zdravniaka za zdravstveno okrožje Zgornja Poljskava s sedežem v Framu. Prosilci za to mesto morajo vložiti pravilno kolkovane prošnje in opremljene z vsemi prilogi po določilih čl. 12 uradniškega zakona najkasneje do 31. julija kr. banki upravi v Ljubljani.

Razglas sodišča. Amortizacija. Na prošnjo Cajnko Elizabete, soprotge vinskega trgovca v Slovenjgradcu, se uvede postopanje v svrhu amortizacije vrednostnih papirjev, ki jih je prosilka baje izgubila ter se njim imejitelji pozivlje, da uveljavljajo tekom enega leta počenši z dnem 8. julija 1930 svoje pravice.

Razglas o ponudbeni licitaciji za zgradbe na reki Muri. Terenska tehnična sekcija za regulacijo Mure v Mariboru razpisuje po nalogu kraljevske banke uprave Dravske banovine v No. 209-51 z dne 30. junija 1930, na podstavi členov 86-98 zakona o državnem računovodstvu z dne 6. marca 1910 in njegovih izprememb, odnoso dopolnitev za prevzem in izvršitev zgradb na reki Muri, v skrajšanem roku 15 dni prvo javno pismo oферtno licitacijo na dan 5. avgusta 1930 ob 11 pri Terensko tehnični sekciji za regulacijo Mure v Mariboru. Istotam se lahko vpogledajo med uradnimi arhivi potrebni podatki, pojasnila in oферtni pripomočki. Za vsak sektor je predložiti posebno ponudbo v obliki enotnega popusta v odstotkih na ceno uradno odobrenega proračuna, ki znaša za sektor Izakovci—Melinci, km 79.150 do 77.600 Din 472.540, kavejci, ki znaša Din 48.000 za naše in Din 96.000 za tuje državljanje.

Ozemlje St. Gottharda, kjer je te dni v megli ponesrečil italijanski letalec. Ker se nahajajo tu švicarske utrube in je vsak prelet strogo prepovedan, so nekateri domnevali, da je bil letalec italijanski vohun. Z druge strani se pa trdi, da je bil ponesrečeni letalec antifašist. Z zvezdicami označeno ozemlje je zaradi utrdb prepovedano za prelet.

Slava in starost

Vsako ustvarjanje, bodisi umetniško ali znanstveno, zahteva poleg prirojenega talenta, ogromne samovzgoje, vztrajnosti in delozmožnosti. Kdor je s temi lastnostmi oborožen, ni nikoli prester, da ustvari veliko delo in zapiše svoje ime v svetovno zgodovino. Grof Zeppelin je s svojimi 53. leti nosil posmehljiv vzdevek »iznajditeljskega šušmarja«, a ni odnehal; ko je bil star 68 let, je z uspehim poletom nad Bodenskim jezerom dokazal pravilnost in uporabnost svojega zrakoplovnega sistema in dosegel potem svetovno slavo.

Zdi se celo, da obstaja nekak zakon, po katerem uživajo močje, ki dovrše svoje zamisli šele v starosti, sadove svojega dela še mnogo let. Veliki nasprotnik nemškega Bis-

Navesti bi mogli še veliko drugih učenjakov, državnikov, filozofov, pisateljev in drugih umetnikov, ki so ustvarjali svoja najboljša dela in želi največje uspehe v starosti. A omeniti hočemo le še skladatelja Brucknerja, ki je z 58 leti dokončal svojo VII. simfonijo in dve leti nato dočkal njeno prvo izvajanje v Leipzigu.

Bistva ustvarjalne sile ne poznamo in ne vemo, iz koliko delov navdihnjenja in iz koliko delov neprestanega dela in prizadevanja je sestavljena. Eno pa je gotovo: dokler človek ustvarjalne sile ne izgubi, dokler ga žene, da ustvarja in dela, toliko časa mu je dana možnost, da ustvari velika dela in doseže velike uspehe. Trajna dela se ustvarjajo praviloma v starosti.

Največje mesto sveta

Ob izlivu reke Hudson se na par kvadratnih kilometrih zemlje kopiči največje mesto sveta — New York. Prebivalstvo mesta predstavlja mešanico vseh narodov sveta. Tu sta doma največje bogastvo in največja revščina. Vsega šteje New York danes 6,5 milijona ljudi, od tega je dva milijona inozemcev. V New Yorku prebiva več Italijanov, nego v Rimu, več Ircev nego v Dublinu, več Nemcev nego v Bremenu in ena desetina vseh Judov na svetu. S kakšno brzino se razvija tam gospodarsko življenje, priča dejstvo, da ima New York več telefonskih central, nego London, Pariz, Rim, Berlin in Leningrad skupaj. Vsak dan prihaja v New York 300.000 tujcev. Mesto ima 5 največjih mostov na svetu, 2000 gledališč in kinov in 1500 cerkva. Vsakih 52 sekund dospe v mesto po en osebnih vlak, vsakih šest minut se rodi človek, vsakih 10 minut se odpre nova trgovina, vsakih 13 minut se vrši poroka, vsakih 51 minut se dogradi nova hiša. Pravcati Babel!

V rokah kitajskih razbojnikov

Aprila je napadla tolpa po komunistih plačanih kitajskih razbojnikov trg Taj-Haj-Cia in odpeljala francoskega abbeja Vaguette-a. Vsa poizvedovanja so ostala brezuspešna, dokler ni prejel minuli teden misijonar Rivière v Long-Fongu sledečega pisma: »Ne stradam sicer, a vas rotim: oprostite me. Trpim nepopisne duševne muke. Ne vem, v katerem kraju se nahajam. Ne vem, česa me dolžijo. Bog vas ohrani. Molite zame. Vaguette.« Sel, ki je prinesel pismo, pravi, da se nahaja abbe v oblasti vedno potujoče tolpe. Razbojniki zahtevajo gorostasno odkupnino v znesku 300 tisoč mehikanskih dolarjev (150.000 ameriških), in sicer bi morala biti izplačana polovica tega zneska v naravi: s puškami in naboji. Ni nobene možnosti z njimi otvoriti pogajanja, in so vojne oblasti brez moči, da bi poskušale oprostiti ujetnika.

Buddhizem v osrčju Evrope: Japonski buddhistični svečenik Gido Išida moli pred Buddhovim kipom za neznanega nemškega vojaka. Kíp se nahaja navrtu sekte »Cene« v buddhističnem domu v Berlinu.

Telesna teža in sport

Telesna teža je za večino poklicnih sportnikov odločilnega pomena. Atleti morajo svoje telo ohraniti brez vsake nepotrebne maščobe, a tudi preveč shujšati ne smejo. Za težko atletiko je večja telesna teža ugodna.

Največji mučeniki svojega poklica so jockeyji — jahači. Pravzaprav se ne morejo nikoli prav veseliti življenja. Neprestano morajo paziti na svojo telesno težo in jo z vsemi sredstvi potiskati nizdol. Kar je čez 54 kg, je za poklicnega jahača preveč. Čim lažji je jahač, tem večje uspehe more doseči. Toda že po naravi lahki jahači so redko sejani, največ jih je še na Angleškem, kjer se od rane mladosti navajajo na samozatajo in strogo dieto.

Fred Archer, »kralj jockeyjev«, ki je v teku 17 let zmagal v približno 2750 dirkah, je v času svojih prvih zmag tehtal samo 32 kg. Ko je dorasel in dosegel višino 1,75 metra, je bil za svoj poklic že prevelik. Pozimi se je Archer običajno zredil na 68 kg; ko je prišel čas dirk, je z raznimi nasilnimi sredstvi svojo težo zbil na 54 kilogramov. Jemal je tako močne »turške kopeli« in odvajalna sredstva, da bi bil navaden človek za njimi umrl. Seveda pa se je tako početje maščevalo tudi nad Archerjem: z 29 leti je duševno obnemogel in izvršil samoumori. — Podobna usoda je doletela ogrskega jockeyja šampijona Gezo Janeka, ki je v raznih evropskih deželah zmagal na približno 1400 dirkah. Po naravi je bil nagnjen k debelosti ter se je z nasilnimi sredstvi ohranjal slokega. Kmalu se mu je omračil um ter so ga morali oddati v zavod za duševno bolne.

Jahač Haynes si je dal v svoji vili urediti parno kopel, Willy Warne pa je v julijski vročini hodil v kožuho.

Vdeleženci evropskega krožnega poleta 1930. Zgoraj od leve na desno: Doret (Francija), lady Bailly, miss Spooner (Anglija), nadvojvoda Anton (Španija). — Spodaj od leve na desno: Raab, Dinort, Polte, Risticz (Nemčija), Broad (Anglija). Vsi vdeleženci so znani najboljši piloti Evrope.

Svetovna cerkev

Ves svet in vsi narodi sveta imajo svoje duhovno zatočišče v okrilju katoliške cerkve. To nazorno uče številke o slušateljih na 300 let starem kolegiju za razširjanje vere v Rimu. Tam so letos med drugimi dovršili svoje nauke: 4 Kitajci, 2 Japonci, 2 Nizozemci, ki sta namenjena za Norveško, 1 Romun, 3 Avstralci, 1 Irec, 1 Škot, 1 Venezuelanec, 1 Američan. Na novo je prijavljenih: 15 Kitajcev, 3 Japonci, 5 Indijcev, 3 Anamiti, 6 Avstralcev, 2 Novozelance, 1 Turek, 2 Sirca, 3 južni Afričani, dalje večje število Angležev, Američanov itd.

Prvi časnikar

V Parizu so priredili spominsko razstavo ob 300letnici Teofrasta Renaudota, ki je l. 1630. natisnil prvi pariški dnevnik »Gazette de Paris«. Sicer ni bil to prvi dnevnik na svetu. Na Kitajskem imajo dnevniki, ki izhajajo baže nepretrgoma že nad 1000 let. Toda Renaudot je

prvi vpeljal oglašje, ki so mu dovolili prodajati svoj listič po 6 centimov za število. Oglašje so bili seveda plačani, in to je omogočilo razširjenje lista ter seveda vedno večje število oglašev. Ta preprosta misel je pomenila reformo vsega dotedanjega novinarstva, in za služi Renaudot ime očeta novega tiska. Od kraja je bil Renaudot zdravnik, a je kazal za svojo dobo preveč socialnega čuvstva. Vsa javnost ga je napadla, ko je vladi predlagal, naj vpelje državno zavarovanje za stare in onemogle. Šele zdaj se je povzpela Anglija do uresničenja te misli. L. 1624. je moral Renaudot pobegniti iz Pariza, dasi ga je ščitil močnejši Richelieu. Ko se je leta 1630. zopet smel vrniti v prestolico, je sklenil pomagati revežem sam, brez sodelovanja države. Otvoril je lekarno in z njo vred reklamni urad, kjer je lahko prijavil vsak nakup ali prodajo za malo plačilo v znesku 3 soujev. Otvoril je v Parizu tudi prvo zastavljalnico, ki je pomagala revnemu prebivalstvu ohraniti boljše obleko in slično pred prodajo. Ta zastavljalnica, sedaj mestno podjetje, še sedaj obstoja. A po smrti Richelieuja so zavistniki Renaudotu takoj otegnili ves zaslužek. Ustaviti je moral celo zdravniško prakso. Očitno se mu je, da prodaja »škodljiv« kinin namesto puščanja krvi. To se je zgodilo leta 1642. Od tedaj je živel genialni mož samo od svoje »Gazette«, ki je imela vedno večji uspeh. Seveda ni imel založnik dopisnikov in telefonskih ali brzojavnih poročil. Objavljal je samo pisma svojih vnetih čitateljev. Tako čitamo na primer, da je »napovedal perzijski šah srdit boj kadilcem škodljivega tobaka. Usmrti jih s tem, da jih pusti vdihavati dim vlažnega lesa.« Zanimivo pa je, da je prinašala »Gazeta« že takrat na prvi strani dnevne novice in na četrti oglašje. Šele stoletja pozneje so se udomačila ta načela v mednarodnem dnevnem tisku.

Stiska ruskih vernikov

»Dni«, pariško glasilo Kerenskoga, pri naša daljše izvirno pismo iz Tambovskega okraja, ki se v odlomku glasi: »Imamo nov verski zakon, in ponujajo sedaj obitelji nazaj zaplenjene cerkvene prostore, a nihče jim ne zaupa. Pred vsem so cerkve oskrunjene, drugič pa ne vemo, kaj bi z duhovnikom. Preden so nam zaprli cerkev, smo imeli tekem treh let sedem župnikov, in vsi so končali v ječi. Če bi tudi kje našli osmega, čemu bi ga obsojili na isto muko! Zdaj, ko je cerkev polna nesnage in propada, nam jo nudijo zastoj. A če jo bomo popravili in nanovo posvetili, seveda bodo zahtevali od nas gorostasno najemnino. Dejali bodo: če ne marate plačati, jo bomo zopet zaplenili. To slepmišenje nam je dobro znano. Zato ne kažejo močje veliko veselja do prevzetja cerkve. Sploh ne smemo zdaj moliti, kakor je bilo nekoč. V neki vasi so na tistem za župnika posvetili običnega pastirja. Komunisti tega niso zvedeli, a vaščani na tistem obhajajo praznike in krstijo otroke. Če pa kje hočejo ljudje, da bi hodil duhovnik okoli v svoji noši, tam bodo prej ali slej ostali brez molitve, brez pogreba in krsta. Samo zato nas vabijo — molite! da bi nas potem preganjali...«

Prihrani si:

Prazno govoričenje.
Nasvete, o katerih veš, da so neplodni, a jih dajš le, da se izkazuješ.
Silo, kjer moreš z dobroto doseči isto ali še več.
Načrte, ki se ne dajo uresničiti in te napravljajo samo nezadovoljnega.
Sodbo o stvareh, katerih sploh ne razumeš ali pa premalo.
Slabe izkušnje z ravnanjem po »poklicnih« nasvetih.
Nepotrebne poti s pravočasnim premislekom.
Mnogo časa z ranim vstajanjem.

— PEGE —

odstrani takoj in brez sledu »Creme Orizol«
Dobiva se v lekarnah, drogerijah in parfumerijah. Založba: »Cosmochemia, Zagreb, Smičklastova 23. Telefon 49-99

MALI OGLASI

Vaška drobna vrstica 1:50 Din ali vsaka beseda 50 par. Najmanjši oglas 5 Din. Oglasi nad devot vrstilo se računajo više. Za odgovor znamko! — Na vprašanja brez znamke ne odgovarjamo.

Službe iščejo

Organist in cerkov.
ceciljanec, oženjen, z dobrimi spričevali in večletno prakso, išče službo. Nastop takoj ali 1. oktobrom. Naslov v upravi pod št. 8066.

Kuharica

dobra, vajena voditi veliko gospodarstvo in živinorejo, želi mesta samo v župnišču. — Naslov pri upravi »Slovenca« pod št. 8145.

Službodobe

Natakarica

se sprejme s 1. avgustom. Cenj. ponudbe je poslati na upravo »Slovenca« pod »Dobra plača« 8104.

Meh. pomočnika

za montažo koles sprejmemo. Prednost imajo oni, ki so delali tudi v avtomobilu in ki imajo sfero izkaznico. Samo prvovrstna moč. Nastop takoj. Ponudbe pod »Mehanik« št. 8010 z navedbo dosed. službovanja.

Elektromonter

vešč vseh inštalacijskih in ključavničarskih del, dobi mesto na manjši elektrarni združeni z žago. Ponudbe na upravo lista pod št. 8028.

Trgovsk. pomočnika

pridnega, agilnega, perilektnega manufaktura, poleg prakse v ostalih strokah iščem. — Jurec Šterk, trgovina z mešanim blagom, Vinica.

Vajenka

s predpisano šolsko izobrazbo za trgovino z usnjenjem sprejme Produktivna zadruga čevljarstev v Ljubljani — Hrenova ul. 4.

Hotelska kuharica

se išče za takoj. Ponudbe na Hotel Tivoli.

Trgovskega vajenca

s predpisano šolsko izobrazbo in s stanovanjem v Ljubljani sprejme delikatesna trgov. Fr. Kham, Ljubljana, Miklošičeva 8.

Žagar

priden, trezen, se takoj sprejme k venecijanki. — Vajen tudi mlinske stroke ima prednost. — Josip Čelestin, žaga in mlin, Sv. Jurij ob juž. železn.

Mizar. pomočnika

ki je vajen vsake vrste dela, sprejme takoj Ivan Čenčič, mizar, Selca nad škofjo loko.

Čevljarstevskega vajenca

z dobro šolsko izobrazbo sprejemem takoj. Stanovanje in hrana v hiši. — Jakob Virjent, Vransko.

Prireditve

Jutri v Tomačevo,

kjer se vrši žegnanska veselica pri Kovaču. Igra žel. godba. Izvrstna postrežba. Vstop prost.

Vsi v Tomačevo

v nedeljo. Ker se ni radi slabega vremena mogla vršiti v nedeljo 13. t. m. veselica Slov. pevskega društva »Savski val«, vabimo vse v nedeljo 20. t. m. na vrt g. Ivana Semaraja nasproti cerkve v Tomačevem. Vljudo vabi Odbor.

Pouk

Šoferska šola
I. oblast. konc., Camernik, Ljubljana, Dunajska c. 36 (Jugoavto). — Tel. 2236. Pouk in praktične vožnje.

Christofov učni zavod

vpisuje za šolsko leto 1930/31 ves julij vsak dan dopoldne in popoldne na Domobranski cesti št. 7. Šolnina nizka, vpisnina 20 Din.

Oblastv. koncesijonirana

šoferska šola
I. Gabersčik, bivši komisar za šoferske izpite, Ljubljana, Bleiweisova cesta 52. Prihodnji redni tečaj se prične dne 1. avgusta.

Ženitbe

Samostojen obrtnik
samski, srednjih let, s premoženjem, želi poročiti gospodično, primerno situirano in strogo kršč. vedenja. Resne ponudbe s sliko, ki se vrne, je poslati na upravo lista pod »Resno«. Tajnost zadržana.

Vnajem

Upeljana slaščičarna

z delavnic, lokalom in stanovanjem se odda 1. avgustom. Prednost imajo kavejce zmožni. — Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 8142.

Koncesijo

za gostilno, trgovino in mesarijo oddam v najem. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Koncesija«.

Stanovanja

Ob Dolenjski cesti

ali na Prulah iščem za avgust eno- ali dvosobno stanovanje s pritliklinami. Ponudbe upravi lista pod »Miren par«.

Stanovanje

sobo in kuhinjo, oddam s 1. avgustom. Franc Bernik, Gunclje 33, št. Vid nad Ljubljano.

Oddam stanovanje

Podgora 38, št. Vid nad Ljubljano.

Objave

Javna dražba

prostovoljna danes v soboto ob 9 v Kapiteljski ulici 3. Iz prijaznosti po-ve gostilna pri »Dolencu« istotam.

Posrestva

Restavracija napredaj

Radi boleznim prodam svojo restavracijo »Ruska Lira« v Beogradu, Dvorska ulica 11. Zelo dobro vpeljana. Najboljša domača in inozemska družba. Pet sob za restavracijo, krasen vrt, dvorane za svečanosti in separ. Stanovanje za gospodarja, 6 sob za osobe, dve kleti in perilnica. Informacije daje gospodar Marko Iv. Garapič.

Novo hišo

z vrtom, studentem za 33.000 Din prodaja Lešnik Albert, Razvanje 95.

Ulična lokala

dva velika, na Miklošičevi cesti v neposredni bližini glavnega kolodvora na ulico z izlozbo, se odda. Ponudbe pod »Kolodvor« na upravo lista pod št. 8152.

Prodamo

Tehtnica

za trgovino — sistema Schulz Universal — za 15 kg. ugodno napredaj. Vprašati pri Gospodarski zvezi na Dunajski cesti.

Proda se

dve dobro ohranjeni Francis turbinii tvrdke J. M. Voith, St. Pölten, po 30 HP, z vodoravno osjo, vsaka 750 l vode na 4 m padca, in 1 prevozna lokomobila za 15—24 HP, 10 atmosfer, dobro ohranjena. Naslov za ponudbe na Franc Dolenc — Škofja loka.

Par. konj

mladih, lepih, srednje-težkih, vprežnih, prodajo Osrednje mlekarne, Ljubljana, Maistrova ulica.

50 kg lipovega cvetja

prvovrstnega, v senci sušenega, prodaja Hladnik Petkovec, p. Rovte nad Logatcem.

Vino

letnika 1929 prodaja grščina Novi Dvori pri Klanjcu po nizki ceni.

Mlinski kamni

črni za mletev ovsu in zmesi ter koruze napredaj Ivan Tomšič, Kočevje

Puhasto perje

kilogram po 38 Din razpošiljam po povzetju najmanj 5 kg. — Potem čisto belo gosje kg po 130 Din in čisti puh kg po 250 D. L. Brozović, Zagreb, Ilica 82. Kemič. čistilnica perja.

Za stavbe

vsakovrsten suh tesan in žagan les, ladiska tla cene oddaja Fran Šuštar, Dolenjska cesta. Telefon 2424

Tesan les

popolnoma suh, za takojšnjo uporabo pri stavbah, ima stalno v zalogi »Ilija«, družba z o. z., Dunajska cesta 46, telefon 28—20.

Obrt

Kopalne obleke

vseh vrst po meri: Aleksandrova 3, pritličje.

Peči in štedilnike

Vam nudi najceneje Franc Jerko, Črnuče.

Krušno moko in rženo moko

vedno svežo, kupite zelo ugodno pri A. VOLK, LJUBLJANA Resljeva cesta 24.

Drobne otrobe

in pšenično krmilno moko v vseh množinah — po najnižjih dnevnih cenah nudi Ivan Kuralt,

valični mlini v Domžalah.

Inserirajte

V »Slovencu«!

Kurja očesa

Najboljše sredstvo proti kurjim očesom CLAVEN je mast

Dobite v lekarnah, drogerijah ali naravnost iz tvornice in glavnega skladišča

M. HRNJAK
lekarnar — SISAK

Širite »Slovenca«!

Irma Rizzi, roj. Gallatja naznanja v svojem in v imenu njenega sina prof. Walter Rizzi-ja vsem sorodnikom, prijateljem in znanim prežujo vso vest, da je danes 18. julija 1930 njena prejubljena hčer, odnosno sestra, gospodična

ADELE RIZZI

učiteljica

po dolgem mukepolnem trpljenju, previdena s tolažili sv. vere, mirno v Gospodu zaspa.

Pogreb nepozabljene bo v nedeljo, dne 20. t. m. ob 6 popoldne iz urliške splošne bolnišnice na pokopališče k Sv. Križu.

Svete maše zadušnice se bodo brale v več cerkvah. Blagopokojne priporočamo v molitev in blag spomin.

Ljubljana-Bruck a. d. M., dne 18. julija 1930.

Izpolnjujemo žalostno dolžnost naznaniti, da je dne 17. julija 1930 preminul naš velespoštovani član, gospod

Anton Kristan

minister n. r., borzni svetnik itd., itd.

Pokojnik je kot soustanovitelj in član uprave spremljal delovanje Ljubljanske borze od njenega obstoja ter podpiral njen razvoj z nasvetom in sodelovanjem, za kar mu s hvaležnim spoštovanjem ohranimo časten spomin.

Ljubljana, 18. julija 1930.

SVET LJUBLJANSKE BORZE

za blago in vrednote.

Konsumno društvo za Slovenijo r. z. z. o. z. v Ljubljani sporoča cenjenemu občinstvu pretresljivo vest, da je dne 17. julija t. l. ob 22 preminul v polni svoji delavnosti gospod

Anton Kristan

predsednik nadzorstva Konsumnega društva za Slovenijo, minister n. r., predsednik Zadrugne banke, predsednik Zveze gospodarskih zadrug itd. itd.

Pokojnikov pogreb se vrši dne 20. julija ob 3 popoldne. Vse njegovo življenje je bilo spomenik neutrudljivemu delu na zadrugnem in socialnem polju.

Konsumno društvo za Slovenijo

r. z. z. o. z. v Ljubljani.

Rumeni gusarji

(Sodobna zgodba.)

»Pravkar je zavila okoli otočka proti nam... Naravnost za nami plove, gospod... tako naravnost kakor napeta vrv... Zdaj pa nima več kot pol milje do nas... Njen kapitan se na krmarjenje dobro spozna, gospod.«

Strel!

»No, kdo pa zna tako streljati?« pravi Tim. Se vpre z rokami v bok. »In kje je krogla, kaj?«

Prvemu sledita še dva ali trije strelji v raztrgani salvi.

»Skrijte se, Tim!« velela Mihael. »Zleknite se na tla!«

»Bog vas je dal, gospod! Le čemu? Krogla niso prišle niti v našo bližino! Se sledi ni po njih! To se pravi trafilni smodnik in svinec, kajti čoln se ziblje in morje tudi toliko valovi, da bi niti najboljši strellec ne pogodil kopice sena!«

»To je vse lepo in res,« odgovori Mihael. »Mislim, da tudi sami ne pričakujete, da bi nas zadeli, ampak poskusili so nekaj strelcov samo da bi nas prestavili in ustavili. Pa kljub temu se ne izpostavlja nevarnosti, ko treba ni! Ako vas krogla slučajno pogodi, bomo nasproti sedmim ostali le trije mesto štirih.«

»V tem pa je nekaj resnice,« pravi Tim in se počasi spravi na tla poleg Čenga in Eh Sanga, ki sta že zleknjena ležala na krovu in samo toliko molila glavo kvišku, da sta mogla videti preko čolnove krme.

Pogon pa se je nadaljeval. Berezina se je blizala Bantamu vedno bolj.

Samo četrtil milje še,« pravi Tim.

Komaj je te besede izustil, je že zagrmela na Berezini salva. Mihael je slišal, kako mu je siknila krogla mimo glave; dve sta se zarili Bantamu v trup in Mihael je čutil, da je kaj malo upanja, da bi iz bitke prišel živ in šel iskat brata; tu pa Tim naenkrat zmagovalno zakriči.

»Joho! Joho! Obstala je!«

»Obstala?« se kakor odmev oglasi Mihael.

»Da, gospod, obstala kakor da je erknila. Se ne pobrega ne več!«

Mihael se ozre nazaj. Berezina je zaostala že cele pol milje za Bantamom. Očividno je tudi vsa njena posadka spoznala, da je lov pri kraju; niti streljati niso več poskusili.

Vaš napad na bencinske posode je rešil ves položaj,« pravi Čeng.

Pridobili smo na času,« pravi Mihael. Morda reta. Prav oddahnili se bomo.

bomo na ta način imeli nekaj časa, da poiščemo Lov-Koliko so pa res pridobili, tega ni mogel vedeti niti Mihael niti kdo drugi iz njegove družbe.

17. Kaj so odkrili.

Bilo je popoldne. Ker je bila Berezina brez bencina, so jo zaenkrat lahko izpustili iz računa. Mihael je ugibal, da bo Budžak laško skoraj gotovo na vrvi vlekel v svoj glavni pristan, zato bo pa potreboval precej časa. Kako naj pa zdaj ta čas kar najbolj izrabijo?

»Najbolje storimo, ako se vrnemo v svoj zalivček,« pravi Mihael. »Tam nas nihče ne vidi, pokrepačemo se in napravimo načrt za naprej. Priznam pa,

da zaenkrat ni dosti verjetno, da bi mogli poiskati Lovreta in stopiti z njim v stik; naše stanje je precej brezupno.«

Kaj bi obupavali, gospod,« pravi Tim veselo. »Jaz sem bil včasih že presneto k steni pritisnjen, pa sem vendar še vselej ušel z vihrajčimi prapori, kakor bi rekli pri vas.«

Peljali so se nazaj v svoj zaliv. Eh Sang je prinesel iz shrambe jedi in pijače in so v naglici pojedli in popili. Nato so zopet splezali na pečine, odkoder se lahko pregledali vse omrežje vodnih potov; tu so se začeli prav resno razgovarjati, kaj naj bi ukrenili.

Iz tega, kar je izvedel Eh Sang v vasi, so mogli sklepati, da leži glavni stan gusarjev v bližini radijskih drogov, ki sta ju bila Mihael in Lovro videla prvi dan svojega izleta. Kolikor je Mihael mogel sklepati je bil tisti kraj nekaj milj daleč od Lo Fingove kmetije. Ali so morda imeli Lovreta tam ujetega?

Bilo je čisto jasno, da radijske vesti, ki jo je Mihael posljal, ni poslal z Anabele; torej jo je po vsej verjetnosti poslal iz te radijske postaje na celini! Ali pa ni mogoče, da so Lovreta roparji zalotili baš, ko je v temni noči pošiljal vesti in ga na mestu ustrelili? Mihael se je kar stresel ob tej misli.

»Če bi vprašali, kaj jaz mislim, gospod, bi rekel, da to ni prav nič verjetno,« pravi Tim. »In zakaj? Ker capini vedo, da jim živ lahko več koristi kot mrtev.«

Vesela duša ste, Tim in upam z vsem svojim srcem, da se ne motite,« reče Mihael. »Recimo torej, da se nahaja tam in da je živ; naša naloga bo, da ga iz ječe rešimo, to pa se pravi —

— da bomo morali postati vlomilci; splaziti se le potihem tja in —

»Ljudska knjižnica in založništvo Jegoslov. knjižarni v Ljubljani 28. t. m. zvezek Savinšek, IZPOD GOLICE, 30 Din, vez. 42 Din. — 30. zvezek: Slenkiviz, NA POLJU SLAVE, 28 Din, vez. 40 Din. — 31. zvezek: Conao Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), Roman iz slikami, 24 Din, vez. 32 Din. — 32. zvezek: Retimichl, ZAGORSKI ZVONOVI, Slavič, NA SINAJ, 30 Din, vez. 42 Din. — 33. zvezek: Bridgas, NA POMOC, 30 Din, vez. 42 Din. — 35. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 28 Din, vez. 40 Din.

Motorne lokomotive

za pogon s si-
rovim oljem

DIESEL-MOTORNE-LOKOMOTIVE

za lahne proge. Posebno ceneni pogon. Popolnoma zanesljive in trpežne skozi dolgo vrsto let pri največjem obteženju počenši od 7.5 KS. Teža v pogonu 2.3 to. za tir 500 mm in več.

ORENSTEIN I KOPPEL D. D.

Zagreb, Frankopanska ul. 2/II -- Telefon br. 50-64
Zastopstvo za Slovenijo: »TEHNA« d. z o. z., Ljubljana, Mestni trg 25

Autotaksi M. Hočevar

Novo mesto-Kandija

Telefon št. 18

POHIŠTVO

priprosto in najmodernejše Vam nudi trdka po izredno nizki ceni

KREGAR IN SINOVA

Št. Vid nad Ljubljano — nasproti kolodvora

Prva celotna izdaja!

Doktorja Franceta Prešerna

zbrano delo

Cena Din 40.—, eleg. vezana Din 55.—

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani.

»ALPEKO« *trg.-ind. družba z o. z. LJUBLJANA*
nudi po dnevnih cenah

Ia Portland cement

svetovnoznanih znamk

»SALONA« (TOUR), »COLOSSUS«, TALJENI CEMENT

Salonit

azbestni škrlj, valovite plošče, cevi raznih dimenzij.

Proizvod: »SPLIT« A. D. ZA CEMENT PORTLAND

Razpis

Splošna maloželezniška družba d. d. v Ljubljani razpisuje dobavo materiala za dolnji ustroj:

- ca 7500 m³ tolčenega gramoza,
- ca 740 m³ finega gramoza odnosno
- ca 4450 m³ lomljenega kamna in
- ca 3900 m³ tolčenega gramoza.

Pripomočke je dobiti pri obratnem vodstvu Zaloška cesta št. 25.
Ponudbe je vložiti do 27. julija 1930 istotam.

Razpis

Splošna maloželezniška družba d. d. v Ljubljani razpisuje odvoz od ca 7600 m³ zemeljskega in zasipnega materiala ter različne vožnje za gradbeni material.

Pripomočke je dobiti pri obratnem vodstvu Zaloška cesta št. 25.
Ponudbe je vložiti do 27. julija 1930.

Razpis

Splošna maloželezniška družba d. d. v Ljubljani razpisuje prevoz materiala za gornji ustroj: ca 10.380 q tračnic.

Pripomočke je dobiti pri obratnem vodstvu Zaloška cesta št. 25.
Ponudbe je vložiti do 25. julija 1930.

Razpis

Splošna maloželezniška družba d. d. v Ljubljani razpisuje dobavo materiala: telefonskega in telegrafskega kabla ter različnih zveznih muf. Pripomočke je dobiti pri obratnem vodstvu Zaloška cesta št. 25.
Ponudbe je vložiti do 24. julija 1930 istotam.

LJUBLJANSKI VESESEJEM javlja turobno vest, da je včeraj preminul gospod

Anton Kristan

minister n. r., predsednik raznih gospodarskih zadrug itd.

Blagopokojni je bil član našega načelstva. Neumorni gospodarski strokovnjak zapušča neizpolnjivo vrzel. Ljubili in spoštovali smo odličnega moža nezlomljive volje.

Slava njegovemu spominu.

V Ljubljani, dne 18. julija 1930.

Predsedstvo.

UPRAVNI IN NADZORSTVENI SVET TER RAVNATELJSTVO »ZADRUŽNE BANKE« *V LJUBLJANI naznanja tužno vest, da je velezaslužni in neumorno delavni ustanovitelj in predsednik, gospod*

ANTON KRISTAN

minister n. r., predsednik Zveze gosp. zadrug itd. itd.

v četrtek, dne 17. t. m. ob 20 preminul.

Nenadomestljivega pokojnika spremimo k večnemu počitku v nedeljo, dne 20. julija 1930 ob 3 popoldne iz palače »Delavske zbornice« *na evangelijsko pokopališče.*

Ohranimo mu trajno hvaležnost in časten spomin!

V Ljubljani, dne 18. julija 1930.

Mestni pogrebni zavod.